

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Eva Ferancová

**Vztah práv na označení a práva nekalé
soutěže**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Michal Růžička, CSc.

Katedra: Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 26.dubna 2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 152 788 znaků včetně mezer.

Eva Ferancová

V Praze dne 26.dubna 2019

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Michalovi Růžičkovi, CSc. za vedení mé práce a odbornou pomoc při jejím zpracování.

Obsah

Úvod.....	1
1. Obecně k právům na označení.....	3
1.1. Ochranné známky.....	4
1.1.1. Klasifikace ochranných známek.....	5
1.1.2. Právní úprava ochranných známek.....	10
1.1.2.1. Vnitrostátní právní úprava.....	10
1.1.2.2. Změny právní úpravy v důsledku novelizace.....	11
1.1.2.3. Právní úprava EU.....	14
1.1.2.4. Mezinárodní právní úprava.....	14
1.2. Označení původu a zeměpisná označení.....	15
1.2.1. Pojem a význam označení původu a zeměpisného označení...15	
1.2.2. Právní úprava označení původu a zeměpisných označení.....	18
1.2.2.1. Vnitrostátní právní úprava.....	18
1.2.2.2. Právní úprava EU.....	19
1.2.2.3. Mezinárodní právní úprava.....	20
2. Obecně k právu nekalé soutěže	21
2.1. Právní úprava nekalé soutěže.....	21
2.2. Subjekty nekalé soutěže.....	22
2.2.1. Subjekty, které se dopouští nekalé soutěže.....	23
2.2.2. Subjekty dotčené na svých právech nekalou soutěží.....	25
2.3. Generální klauzule.....	26
2.3.1. Pojem a funkce generální klauzule.....	26
2.3.2. Znaky generální klauzule.....	27
2.4. Prostředky ochrany proti nekalé soutěži.....	29
2.4.1. Zdržení se nekalosoutěžního jednání a odstranění nekalosoutěžního stavu.....	30
2.4.2. Přiměřené zadostiučinění.....	31
2.4.3. Náhrada škody.....	32
2.4.4. Vydání bezdůvodného obohacení.....	32
3. Vztah práv na označení a práva nekalé soutěže.....	34
3.1. Vztah známkového práva a práva nekalé soutěže.....	34
3.1.1. Teoretická východiska vzájemného vztahu úprav.....	34
3.1.2. Vztah známkového práva a práva nekalé soutěže v judikatuře..37	
3.2. Vztah označení původu a zeměpisných označení a práva nekalé soutěže...41	
3.2.1. Teoretická východiska vzájemného vztahu úprav.....	41
3.2.2. Vzájemný vztah právních úprav v judikatuře.....	42
4. Skutkové podstaty nekalé soutěže související s právy na označení.....	44
4.1. Klamavá reklama.....	44
4.2. Klamavé označení zboží a služeb.....	46
4.3. Srovnávací reklama.....	48

4.4. Vyvolání nebezpečí záměny.....	51
4.5. Parazitování na pověsti.....	53
5. Prostředky ochrany práv na označení.....	57
5.1. Soudní prostředky ochrany práv na označení.....	57
5.1.1. Zdržovací a odstraňovací nárok.....	58
5.1.2. Náhrada škody, vydání bezdůvodného obohacení a přiměřené zadostiučinění.....	58
5.1.3. Právo na informace.....	59
5.2. Prostředky ochrany správního práva.....	60
5.2.1. Řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví.....	60
5.2.1.1. Námitky k zápisu ochranné známky.....	60
5.2.1.2. Řízení o zrušení ochranné známky.....	61
5.2.1.3. Řízení o neplatnosti ochranné známky.....	63
5.2.2. Přestupkové řízení.....	63
5.2.3. Celní orgány.....	64
5.3. Občanskoprávní prostředky ochrany.....	65
5.3.1. Předběžné opatření.....	65
5.4. Trestněprávní prostředky ochrany.....	66
Závěr.....	68
Seznam použitých zkratek.....	71
Seznam použitých zdrojů.....	73
Abstrakt.....	79
Abstract.....	80

Úvod

Pro svou diplomovou práci jsem si chtěla vybrat téma, které je nějakým způsobem aktuální a zároveň nadčasové. Z tohoto důvodu jsem po krátkém přemýšlení zvolila téma práv na označení ve vztahu k nekalé soutěži.

Práva na označení je pojem zahrnující ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu (v širším pojetí i obchodní firmu). V této práci se budu zabývat právy na označení v užším pojetí – tedy bez obchodní firmy. Důvodů, proč se obchodní firmou ve své práci nezabývám, je vícero. Někteří autoři ji mezi práva na označení nezařazují, mou myšlenkou bylo také zabývat se právy na označení více do hloubky a mám obavu, že při zařazení obchodní firmy by hrozilo příliš obecné a široké pojetí práce. Cílem ochranné známky (jakož vlastně i ostatních práv na označení) je odlišit se od konkurence, získávat postavení na trhu a zvyšovat obchodní obrat prostřednictvím označení, které je atraktivní a zapamatovatelné.

Označení původu a zeměpisné označení zaručují spotřebiteli určité vlastnosti zboží, vycházející zejména z oblasti, ze které zboží pochází. I tyto označení mají pro spotřebitele (a zároveň i podnikatele) význam a zboží činí atraktivnějším a zároveň důvěryhodnějším. S právy na označení se denně setkává každý, můžeme je vidět přímo na obalu výrobku, v letáku, na billboardu, nebo například v reklamním spotu.

S rozvojem podnikání a reklamy v průběhu let rostl počet přihlašovaných ochranných známek a tento trend stále pokračuje. Podle statistiky World Intellectual Property Indicators 2018, kterou vydává Světová organizace duševního vlastnictví (dále jen „WIPO“), mezi rokem 2016 a 2017 došlo k celosvětovému nárůstu zapsaných známek celosvětově o více než 3 miliony, což je nárůst o 26,8 %. Nárůst je však podle této statistiky patrný i u označení původu a zeměpisných označení.¹

Ze statistik plyne, že o práva na označení je stále velký zájem a staly se účinným nástrojem v hospodářské soutěži. Tím se dostávám k další oblasti, která s právy na označení úzce souvisí a prolíná se s nimi a tou je právo nekalé soutěže. Ve své práci se snažím nejprve vymezit právo nekalé soutěže jako obecný fenomén, následně přistupuji

---

¹ World Intellectual Property Indicators 2018. *WIPO* [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2018.pdf, s.7

k různým formám nekalé soutěže, které se projevují v souvislosti s právy na označení.

Téma mé diplomové práce je poměrně široké, a tak není mým cílem obsáhnout ho vyčerpávajícím způsobem, ale spíše si kladu za cíl toto nadčasové téma zpracovat přehledně a uceleně, zároveň však neotřele a s důrazem na aktuální právní úpravu a nové trendy v této oblasti.

1. Obecně k právům na označení

Práva na označení jsou v systému práv duševního vlastnictví zařazeny jakožto jeden ze dvou subsystémů průmyslového vlastnictví, kdy rozlišovacím kritériem je, zda se jedná o výsledek tvůrčí či netvůrčí činnosti. Práv k výsledkům tvůrčí činnosti zahrnují zejména patenty, průmyslové vzory a užitné vzory. Druhým subsystémem jsou práva k výsledkům netvůrčí činnosti – práva na označení.

Specifickým rysem průmyslového vlastnictví je způsob vzniku práva k jeho předmětu ochrany. Na rozdíl od autorskoprávní ochrany, kdy právo vzniká již samotným vytvořením díla a jeho vyjádřením v jakékoli objektivně vnímatelné podobě, právo k předmětu průmyslového vlastnictví vzniká formálně – ve většině případů na základě podání přihlášky, následného řízení a zápisu do rejstříku vedeného Úřadem průmyslového vlastnictví (dále jen „ÚPV“).²

Vznikem práv k předmětu průmyslového vlastnictví jsou založena veřejná subjektivní práva vlastníka, spočívající zejména v tom, aby příslušným orgánem nebylo přiznáno stejné či podobné právo. Rovněž vlastník získává výlučná subjektivní práva, která jsou právy absolutní povahy (působí erga omnes). Vyplývá z nich právo vlastníka ke všem právním jednáním týkajícím se předmětu průmyslového vlastnictví – zejména k jeho užívání, převodu, poskytnutí licence třetí osobě. Tomuto právu odpovídá povinnost ostatních osob nerušit vlastníka ve výkonu svých oprávnění a zdržet se jakýchkoli zásahů do jeho práv. Určitou výjimku představují zeměpisná označení a označení původu, která postrádají výlučnou povahu.³

Práva na označení, mezi něž se řadí ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení a v širším pojetí i obchodní firma, představují práva majetkového charakteru, využívaná zejména v rámci podnikání. Jedná se o nástroj, který může vést ke zviditelnění podnikatele a růstu jeho obrátu, samozřejmě za předpokladu, že je dané označení správně formulováno, má schopnost upoutat pozornost a spotřebitel si jej spojuje s podnikatelem či jeho produkty.

---

² JAKL, L. a JANSÁ, V. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 18

³ SLOVÁKOVÁ, Z. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. s. 21

1.1. Ochranné známky

Odepaměti, současně se vznikem obchodu, bylo běžné označit si svůj produkt či službu určitým obrázkem, slovem, jejich kombinací nebo i jinak, historie označování sahá až do starověku.

“Termín „ochranná známka“ není ve známkovém právu jednotný. V některých právních řádech se užívá termínu „obchodní známka“ - „trade mark“ (V. Británie), trademark, registered trade mark (USA), obdobně i v právu Evropského společenství a v dokumentech Světové organizace duševního vlastnictví (WIPO) a Světové obchodní organizace (WTO). Odpovídá výrazu „la marque déposée“ (franc.), „Marke“, resp. „Warenzeichen“ (něm.), „tovarnyj znak“ (rusky). Relevantní termín v českém úředním znění v universální mezinárodní smlouvě – Pařížské unijní úmluvě je „tovární a obchodní známka“. V českém právu termín „ochranná známka“ byl prvně užit v zákoně č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech, v současné době v zákoně č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.”⁴

Ochrannou známku můžeme v hrubých rysech charakterizovat jako označení schopné odlišit výrobky nebo služby stejného druhu, ale od různých výrobců či poskytovatelů služeb.⁵

Cílem ochranné známky je zviditelnit na trhu produkty či služby určité osoby a dostat je do povědomí co nejvíce potenciálních spotřebitelů. Správně zvolená a používaná ochranná známka může napomoci zvyšování obchodního obratu podnikatele. Finanční hodnota ochranné známky může být velmi vysoká, roste s délkou užívání a množstvím prodaných výrobků, které jsou touto ochrannou známkou označeny.⁶ V mnoha případech může tvořit podstatnou část hodnoty celého podniku.

Význam však má i ve vztahu k spotřebitelům, zaručuje kvalitu označených produktů, jakož i jejich specifické osvědčené vlastnosti, zároveň spotřebiteli usnadňuje výběr mezi alternativními produkty.

---

⁴ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 6

⁵ RŮŽIČKA, M., OPLTOVÁ, M., KNAP, K., KRŮŽ, J. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994, s. 198

⁶ LOCHMANOVÁ, L. *Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku*. Praha: Orac, 1997, s. 35

Jak již bylo zmíněno výše, pro vznik oprávnění vlastníka k jeho ochranné známce je nutný zápis do rejstříku, v České republice vedeného ÚPV. Přihlášku může podat právnická i fyzická osoba. Je prováděn průzkum, zda byly dodrženy formální náležitosti, následně pak průzkum věcný – jeho účelem je zjistit, zda přihlašované označení splňuje podmínky pro zápis do rejstříku. Nezapíše se například označení, které je popisné či klamavé označení. Vlastník ochranné známky k ní zápisem získává výlučná práva, která trvají 10 let od data podání přihlášky. Platnost ochranné známky lze prodloužit na základě žádosti o obnovu ochranné známky podané v zákonné lhůtě.

1.1.1. Klasifikace ochranných známek

Ochranné známky lze klasifikovat podle různých kritérií. Nejprve bych zmínila třídění dle formy, podle tohoto třídění můžeme ochranné známky dělit na:

Slovní známky

Slovní ochrannou známku tvoří slovo či více slov, jméno, písmena, číslice, spojení slov a číslic atd. Do přihlášky se vypíše v běžném písmu (za běžné se považuje písmo užívané ÚPV, Times New Roman velikost 12). Slovní ochranná známka by měla být originální, snadno vyslovitelná a zapamatovatelná, tím pádem také ne příliš dlouhá. Častou chybou při tvorbě ochranné známky je přílišná popisnost ve vztahu k chráněným výrobkům či službám, ochranná známka by neměla být jen údajem popisným, v takovém případě nemůže plnit svou rozlišovací funkci.⁷ Jako příklad slovní ochranné známky můžeme uvést KODAK, Lučina či BMW.

Jako slovní ochrannou známku je možné zaregistrovat i reklamní slogan. Jedná se většinou o více slov, či větu, která je trefně zformulována a dobře zapamatovatelná. Aby bylo možné slogan zaregistrovat jako ochrannou známku, je žádoucí vysoká míra originality, vtip, případně překvapivá pointa. V ideálním případě by si spotřebitel při zaslechnutí sloganu měl vybavit produkt, nebo značku. Příkladem vhodně zvoleného je „Fernet – i muži mají své dny“. Je nutné ovšem podotknout, že dobrou rozlišovací způsobilost může mít i slogan, který nám připadá hloupý či se nám subjektivně nelíbí, ale i takový se dokáže dobře vrýt do paměti a spojovat se s produkty, které označuje.

---

⁷ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 6

Obrazové, kombinované a slovní grafické známky

Obrazová, kombinovaná a slovní grafická ochranná známka jsou druhy ochranných známek, které tvoří výhradně obrazové prvky nebo kombinace slovních, obrazových a jiných grafických prvků. Slova jsou napsány různými typy písma, mohou být vyobrazené na více řádcích, mohou být i barevné.

Obrazové známky jsou tvořeny pouze obrazovými prvky, naproti tomu kombinovaná známka v sobě zahrnuje složku slovní i složku obrazovou. Výhodou kombinované známky je bezesporu to, že v sobě může obsahovat i prvek, který není dostatečně distinktivní či je popisný, pokud druhý z údajů zajistí ochranné známce dostatečnou rozlišovací způsobilost.⁸

Slovní grafická známka je zformována ze slov, písmen, číslic apod. Nejedná se o běžné písmo Times New Roman velikost 12, písmo musí mít určitou grafickou podobu (např. rukopis, zvláštní typ písma, šrafování...).

Prostorové známky

Prostorová ochranná známka je trojrozměrným tvarem, může jí být obal výrobku, nebo samotný výrobek. Často se jedná o tvar láhve, tvar tablety léku, design výrobku. V současné době se nejedná o příliš oblíbený a užívaný typ ochranné známky. Asi nejznámější příkladem trojrozměrné známky je tvar lahve značky Coca-Cola. U prostorových ochranných známek dochází někdy k souběhu s ochranou průmyslových vzorů (prostorová známka nahrazuje ochranu průmyslovým vzorem, jindy je tvar produktu chráněn zároveň prostorovou ochrannou známkou a průmyslovým vzorem).⁹

Holografické známky, známky tvořené výlučně barvou

Holografická známka je svým způsobem podobná prostorové známce, vytváří dojem trojrozměrnosti. Příkladem může být ochranný prvek užívaný na bankovkách měny euro.

Chráněna může být i barva jako taková. Nicméně jsou zde nastaveny určité limity – musí zde být splněna podmínka rozlišovací způsobilosti, odstín barvy by měl být specifický a „zvláštní“, pro specifikaci je nutno v přihlášce uvést číslo barvy podle

---

⁸ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 4

⁹ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 5

vzorníku.¹⁰ Barvy vnímané jako základní (červená, bílá, černá...) není možné zaregistrovat. Typickým příkladem, kdy je chráněna barva jako taková, je lila barva pro čokoládu MILKA. Užíváním v obchodním styku se tato barva vryla do paměti spotřebitelům a spojují si ji se zmíněným produktem, splňuje tak podmínku rozlišovací způsobilosti.

V souvislosti s barvou jakožto ochrannou známkou bych zmínila rozsudek Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) C-104/01 Libertel Group BV proti Benelux Merkenbureau. Společnost poskytující telekomunikační služby si podala přihlášku, kde byl zobrazen obdélník oranžové barvy s popiskem oranžová, bez odkazu na kód v barevném vzorníku. SDEU judikoval, že barva může sama o sobě mít rozlišovací způsobilost, nicméně vyznačil, že plynutí času může takové zobrazení barvy poškodit, je tedy nutností uvést mezinárodní kód barvy v přihlášce. Dále z rozsudku plyne, že pokud je taková ochranná známka požadována pro velký počet výrobků nebo služeb, je to důležitým kritériem pro posouzení rozlišovací způsobilosti barvy, ale i pro posouzení rozporu s veřejným zájmem na tom, aby nebyl omezen přístup k barvám pro ostatní subjekty na trhu, nabízející srovnatelné produkty. Registrační úřady musí vždy provádět průzkum s ohledem na konkrétní okolnosti případu.¹¹

Zvuková známka, multimediální známka

V aplikační praxi v průběhu let často docházelo ke sporům, zda může být předmětem zápisu do rejstříku ochranných známek zvuk. Jedná se přece jen o poněkud netradiční druh ochranné známky. Jako proslulý příklad zvukové známky uvádím zvuk společnosti 20th Century Fox, který si dozajista vybaví všichni filmoví fanoušci.

Z judikatury SDEU, týkající se zvukových známek, stojí za zmínění rozhodnutí C-283/01 Shield Mark. SDEU se v rozsudku vyjádřil, že zvukové označení je ochrannou známkou, pokud je způsobilé odlišit zboží jednoho výrobce od jiných a je schopné grafického znázornění. Nicméně dále ve zmíněném rozsudku klade důraz na to, aby zvukové označení bylo ztvárněno prostřednictvím notové osnovy, dělené na takty, musí být uvedeny klíč, hudební noty a pomlky, jiná zobrazení (sled not bez dalšího upřesnění,

---

¹⁰ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 4

¹¹ Rozsudek SDEU ze dne 24.6. 2002, ve věci C-49/02, Libertel Group BV proti Benelux Merkenbureau

popis, že se jedná o řev zvířete apod.) nesplňují požadavky.¹²

Docházelo však přesto ke sporům, co je předmětem právní ochrany – notový zápis, nebo zvuk? Tyto spory se však staly irelevantními po přijetí nové právní úpravy v oblasti ochranných známek – směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách (dále jen „Směrnice EU 2015/2436“), která byla transponována do českého právního řádu v lednu 2019. Tato směrnice mimo jiné mění legální definici ochranné známky tím, že ruší požadavek grafické znázornitelnosti ochranné známky. Zvuk je nyní možné zaregistrovat formou notového zápisu nebo v podobě audionahrávky.

Multimediální známka tvořená zvukem a obrazem je novou kategorií ochranných známek. Multimediální známku můžeme zaregistrovat ve formě audionahrávky.

Čichové a chuťové známky

Další kategorie známek je kategorií poměrně zvláštní. Je vůbec možné zachytit a zobrazit vůni či chuť? Jakým způsobem by to bylo možné provést? Možnost, že taková známka bude zapsána, hypoteticky existuje, odvolací orgán Úřadu pro harmonizaci na vnitřním trhu (dále jen „OHIM“) povolil ochranu čichové známky – jednalo se o ochrannou známku s vůní čerstvě posečené trávy pro tenisové míčky. Vlastník však již neobnovil ochranu této známky, a tak jde dnes o známku již zaniklou.¹³

Nicméně současná praxe se k registraci čichových známek staví spíše skepticky. Postoj k těmto známkám dokumentuje a shrnuje rozsudek SDEU C-273/00 Sieckmann. Jednalo se o případ přihlášky v Německu, kdy přihlašovatel pro popis vůně použil název určité chemické látky, přidal její chemický vzorec a vzorek dané vůně a popsal ji slovy „balzámová ovocná vůně s jemným náznakem skořice“. Po zamítnutí jeho přihlášky se případ dostal až k SDEU.

SDEU se k problematice vyjádřil takto: „*Čichový vjem požadavky na grafický popis nesplňuje, a to ani uvedením chemického složení, popisem slovy nebo uložením vzorku nebo jejich kombinací.*“¹⁴ Argumentoval nedostatečnou grafickou znázornitelností

---

¹² Rozsudek SDEU ze dne 27. 11. 2003, ve věci C-283/01, Shield Mark BV proti Joost Kist h.o.d.n.Memex

¹³ Rozhodnutí OHIM ze dne 11.2. 1999, ve věci R 15B/1998

¹⁴ Rozsudek SDEU ze dne 12. 12. 2002, ve věci C-273/00, Ralf Sieckmann proti Deutsches Patent- und Markenamt

čichové známky – chemický vzorec vyjadřuje chemickou látku, a nikoliv pouze vůni této látky, slovní popis vůně není dostatečně jasný a určitý a objektivně vnímatelný (každý si při čtení popisu může představit jinou vůni), vzorek vůně není grafickým znázorněním a navíc trpí nedostatečnou trvanlivostí.

Pokud se však podíváme na čichové známky (a vlastně vůbec známky méně tradiční) optikou nové právní úpravy, která ruší požadavek grafické znázornitelnosti, je možné, že se odmítavá praxe příslušných orgánů směrem k čichovým známkám promění. Osobně se nicméně domnívám, že i přes novou úpravu, která tzv. přeje netradičním ochranným známkám, bude v budoucnu, vzhledem k charakteru čichové známky, registrace stále komplikovaná.

Tímto jsem víceméně vyčerpala dělení ochranných známek dle formy. Existuje samozřejmě mnoho dalších způsobů, jak dělit ochranné známky, rozhodla jsem se ještě ve stručnosti uvést dělení známek podle účelu jejich využití – na známky výrobní, obchodní, zásobní, blokádní a známky služeb.

Výrobní známky jsou pevně spjaty s výrobním podnikem a produkty, které tento podnik vyrábí. *Známky obchodní* jsou využívány pro obchodní podnik a zboží, které tento podnik prodává, většinou se na výrobě zboží podílí více výrobních podniků nebo více výrobců zároveň. Tento typ známky je typický pro obchodní řetězce (jako příklad uvádím ALBERT či MAKRO) a specializované obchodní řetězce (například hobby market BAUHAUS). Spotřebitel si takto zakoupí produkt daného řetězce a nikoli výrobce, výrobce může být řetězcem v případě potřeby změněn a spotřebitel si změny nevšimne.

Známky zásobní se zapisují do rejstříku předem z důvodu budoucího rozšíření výroby. Účelem registrace *blokádní známky* je zamezení možnosti, aby si někdo jiný zapsal pro sebe známku, která je zaměnitelná či podobná s již zapsanou známkou, a tak by hrozilo, že zavedenou známku bude poškozovat v hospodářské soutěži. Blokádní známka naráží na povinnost užívání a čelí tak riziku případného zrušení – přihlašovatel by proto po registraci měl dbát na jejich občasné užívání, aby předešel tomuto možnému riziku. Poslední z výčtu jsou známky služeb, které používají poskytovatelé služeb pro označení jimi poskytovaných služeb.¹⁵

---

¹⁵ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 7

1.1.2. Právní úprava ochranných známek

Právní úprava v oblasti ochranných známek se skládá z právní úpravy na úrovni vnitrostátní, na úrovni evropské a neméně důležitou je i úprava mezinárodní. Vzhledem k nedávné novelizaci známkového práva zařazují na tomto místě subkapitolu, uvádějící vybrané změny dosavadní právní úpravy a jejich rozbor.

1.1.2.1. Vnitrostátní právní úprava

Jádro vnitrostátní právní úpravy ochranných známek tvoří bezpochyby zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon byl přijat na místo původního zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách. Účelem bylo tehdy především sblížení vnitrostátní právní úpravy s úpravou na úrovni Evropské unie (dále jen „EU“) a zajištění jejich souladu, čehož bylo docíleno transpozicí Směrnice Rady č. 89/104/EHS, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, která byla posléze nahrazena Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2008/95/ES. V současnosti je tato poslední zmíněná směrnice již zrušena Směrnicí EU 2015/2436, která byla zapracována do našeho právního řádu prostřednictvím novely zákona. Podle důvodové zprávy k zákonu tímto dochází mimo jiné k „*prohloubení harmonizačního procesu a užšímu sladění úpravy systémů ochranných známek na úrovni jednotlivých členských států s ochranou poskytovanou na úrovni Evropské unie*“¹⁶.

K ochranným známkám se dále vztahuje zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně Sazebník správních poplatků Úřadu průmyslového vlastnictví, uvedený v příloze k zákonu.

Právní prostředky, poskytující ochranu práv plynoucích z ochranné známky, nalezneme v mnoha předpisech. Soukromoprávní ochranu poskytuje zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon ve svých ustanoveních upravuje osoby oprávněné

---

¹⁶ Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách. Sněmovní tisk 168/0 ze dne 2.5.2018. [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=168&CT1=0>, s. 42

vymáhat práva, práva a nároky těchto osob a stanoví působnost soudu ve věcech průmyslového vlastnictví. Bránit se zásahům do práv je možné i prostřednictvím ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ObčZ“), o nekalé soutěži, kterou budu podrobněji rozebírat v rámci této práce.¹⁷

1.1.2.2. Změny právní úpravy v důsledku novelizace

Dne 1.1. 2019 se stala účinnou novela zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOZ“). Novela transponuje do českého právního řádu Směrnicí EU 2015/2436, která přináší množství změn, které by však měly být známkoprávní úpravě spíše ku prospěchu.

Důvodová zpráva k důvodům pro novelizaci uvádí: „*V průběhu posledního desetiletí došlo v podnikatelském prostředí k výrazným změnám, zejména v souvislosti s rozvojem internetu a dalších elektronických nástrojů. Počet přihlášek ochranných známek narůstá. Rostou požadavky dotčených subjektů na stále vyšší kvalitu a rychlost registračního systému ochranných známek, na využívání nejmodernějších informačních technologií a vytváření uživatelsky přívětivého prostředí a rovněž roste potřeba co nejužšího souladu s unijním systémem známkové ochrany.*“¹⁸

Nejviditelnější změnou, kterou s sebou nová právní úprava přináší, je **změna legislativní definice ochranné známky**. Předchozí právní úprava vymezovala ochrannou známku pozitivně dvěma podmínkami – rozlišovací způsobilostí a grafickou znázornitelností. Tyto podmínky bylo nutné splnit kumulativně. To bylo poměrně rigidní pravidlo, které do jisté míry znevýhodňovalo netradiční ochranné známky, které nemusí být vždy dobře graficky znázornitelné.

Legální definice ochranné známky nyní zní:

„Ochrannou známkou může být za podmínek stanovených tímto zákonem jakékoliv označení, zejména slova, včetně osobních jmen, barvy, kresby, písmena, číslice, tvar výrobku nebo jeho obal nebo zvuky, pokud je toto označení způsobilé

---

¹⁷ Z veřejnoprávních předpisů můžeme uvést jako příklad zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸ Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách. Sněmovní tisk 168/0 ze dne 2.5.2018. [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=168&CT1=0>, s. 40

a) odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby a
b) být vyjádřeno v rejstříku ochranných známek (dále jen „rejstřík“) způsobem, který příslušným orgánům a veřejnosti umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany poskytnuté vlastníkově ochranné známky.“¹⁹

Do demonstrativního výčtu, jaké označení může tvořit ochrannou známku, přibyl výslovně zvuk. Požadavek grafického znázornění byl nahrazen měkčím „vyjádřením způsobem, který umožňuje jasně a přesně určit předmět ochrany“. Z tohoto ustanovení a dále pak i z přílohy č. 1 ZOZ, kde můžeme nalézt jednotlivé druhy ochranných známek, které lze přihlásit na ÚPV, vyplývá liberalizace právní úpravy ve prospěch usnadnění a zjednodušení přihlašování netradičních známek (například známek zvukových, multimediálních a jiných). Tato změna tedy z hlediska předmětu mé práce znamená rozšíření předmětu ochrany a zároveň i vyjadřuje obecný trend přesunu nekalosoutěžních prvků ochrany do práva známkového, kdy známkoprávní ochranu požívají i označení, která by předtím byla chráněna jen právem proti nekalé soutěži.

Další, neméně významná změna, se dotkne především vlastníků ochranných známek. Změna se týká **zápisu shodné ochranné známky do rejstříku**. Byl zrušen § 6 ZOZ, který vlastníkům zaručoval, že se do rejstříku nezapiše označení shodné s již dříve zapsanou známkou pro shodné výrobky, či služby. Jednalo se o absolutní překážku zápisu a bez písemného souhlasu vlastníka starší ochranné známky nemohla být nová známka zapsána ex offo. V současné době již ÚPV nebude přezkoumávat shodnost přihlašovaného označení v rámci věcného přezkumu. Vlastník starší shodné ochranné známky má však právo bránit se podáním námitek. Vlastníkovi tedy nepochybně zůstává možnost zápisu shodné ochranné známky zabránit. Nicméně pokud námitka nebude vznesena, shodná známka se do rejstříku zapiše. Tato změna znamená pro vlastníky, kteří se chtějí výše uvedenému riziku vyhnout, nutnost aktivně si hlídat přihlašovaná označení.²⁰ Danou situaci velmi trefně vystihuje právní princip *vigilantibus iura* – právo patří bdělým. Zároveň chápu možné důvody této úpravy – a to snížení administrativní zátěže registračních úřadů.

---

¹⁹ ust. § 1a ZOZ

²⁰ Novela zákona o ochranných známkách | Právní prostor. *Právní prostor* [online]. 15.1.2019 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/novela-zakona-o-ochrannych-znamkach>

V neposlední řadě bych zmínila změnu týkající se **tzv. spekulativních ochranných známek**. Spekulativní ochranná známka představuje známku, kterou přihlašovatel nezapíše z důvodu, aby ji sám využíval, nýbrž hodlá vytěžit prospěch z případného prodeje známky, nebo chce parazitovat na rozlišovací způsobilosti, kterou již má jiná známka.²¹ Taková známka nespĺňuje zákonný požadavek dobré víry při zápisu. Novela však požadavek dobré víry ruší, a tak umožňuje zápis spekulativní ochranné známky. Vlastník má však příležitost a možnost podat námitky.

Novela ZOZ také zavádí pojem **certifikační známky**, který dříve nebyl v zákoně upraven. Směrnice 2015/2436 EU stanoví možnost, nikoliv přímo povinnost transpozice právní úpravy certifikační známky, Česká republika však této možnosti využila, vzhledem k faktu, že stejně se u nás zapisovaly certifikační známky, avšak byly zařazeny jakožto individuální ochranné známky, případně někdy též jako známky kolektivní. Příkladem typické certifikační známky je označení Klasa, které je kombinací slovní a obrazové složky, patřící Ministerstvu zemědělství ČR. Známkou byla zaregistrována jako individuální ochranná známka.²² Certifikační známku nově upravuje § 40a an. ZOZ. Certifikační ochrannou známku, jak již napovídá uvedený příklad označení Klasa, si může zaregistrovat ten, kdo je způsobilý k certifikaci výrobků nebo služeb. Tato známka pak rozlišuje výrobky s ohledem na jejich kvalitu nebo další podstatné vlastnosti od výrobků, které takto označeny nejsou.

Nová právní úprava v oblasti ochranných známek se dá hodnotit spíše pozitivně, usiluje o zjednodušení systému ochrany známek, snížení administrativní zátěže, snaží se o soulad s právem EU a reaguje na trendy a vývoj v této oblasti. Druhou stranou mince je, že klade větší zodpovědnost na vlastníky ochranných známek (viz výše příklad zápisu shodné ochranné známky do rejstříku).

---

²¹ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 23

²² ZDVIHALOVÁ, M. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Metropolitan University Prague Press, Wolters Kluwer ČR, 2018, s. 56

1.1.2.3. Právní úprava EU

Právní úprava v rámci EU velmi ovlivňuje vnitrostátní právo členských států, dlouhodobým trendem je sjednocování právní úpravy. Již v subkapitole 1.1.3.1. Vnitrostátní právní úprava jsem rozebírala jednotlivé sbližující směrnice, které členské státy postupně transponovaly do svých právních řádů. Další významnou součástí právní úpravy EU v oblasti ochranných známek je zakotvení ochranné známky EU, která má platnost na celém území EU.

Dne 23.března 2016 vstoupilo v platnost nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424, kterým se mění nařízení o ochranné známce Společenství č. 207/2009. Změny, které nařízení přináší, jsou víceméně shodné s právní úpravou přijatou na základě směrnice EU 2015/2436, ale jsou zakotveny pro systém ochranných známek EU. Jedná se především o vypuštění požadavku grafické znázornitelnosti ochranné známky a zavedení pojmu certifikační známka EU. Nařízení dále mění název zápisného úřadu ze stávajícího „Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (OHIM)“ na „Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO)“ a používaný termín „ochranná známka Společenství“ na „ochrannou známku EU“.

1.1.2.4. Mezinárodní právní úprava

S rozvojem mezinárodního obchodu koncem 19.století vznikla potřeba nastavit základní jednotná pravidla a principy formou mnohostranných mezinárodních smluv, které by usnadnily by mezinárodní spolupráci mezi státy, bilaterální smlouvy se ukázaly nedostatečnými.²³

Česká republika je vázána velkým počtem mezinárodních smluv v oblasti ochranných známek, ke kterým jako smluvní stát přistoupila. Výsadní postavení zaujímá Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (dále jen „Pařížská úmluva“) uzavřená již v roce 1883.

Jedná se o obecnou úmluvu v oblasti průmyslových práv, z níž vychází celá řada jiných mezinárodních smluv, z hlediska nekalé soutěže je stěžejní čl. 10bis, který zavazuje smluvní státy zabezpečit účinnou ochranu proti takovému jednání a tvoří

---

²³ JAKL, L. a JANSÁ, V. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010, s. 26

výchozí rámec pro generální klauzule nekalé soutěže.²⁴

V neposlední řadě je významnou mezinárodní smlouvou Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále jen „Dohoda TRIPS“). Ochranných známek se týkají čl. 15-21, ve kterých je mimo jiné vymezen předmět ochrany, výlučné právo majitele známky zabránit třetím osobám užívání shodného označení, povinnost členů zveřejnit ochrannou známku a poskytnout možnost podat žádost o výmaz. Ve zkratce se dá říci, že Dohoda TRIPS zavazuje smluvní státy k tomu, aby poskytly ochranným známkám přiměřenou ochranu.

Výhradně ochrannými známkami se zabývá Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek (dále jen „Madridská dohoda“), která byla doplněna Protokolem k Madridské dohodě z roku 1989. Význam Madridské dohody spočívá v umožnění zajistit si prostřednictvím jediné mezinárodní přihlášky ochranu pro svou známku ve všech smluvních státech. Protokol zavedl několik změn a doplnění, například pro mezinárodní registraci není nadále podmínkou, aby známka byla již zapsána v rejstříku v zemi původu.²⁵

Z novějších mezinárodních smluv stojí za zmínku Smlouva o známkovém právu, uzavřená v roce 1994 v Ženevě. Smyslem této mezinárodní smlouvy je zjednodušit přihlašování ochranných známek u národních úřadů, děje se tak prostřednictvím určitých maximálních nároků, které mohou úřady po přihlašovatelích a vlastnících ochranných známek žádat.

1.2. Označení původu a zeměpisná označení

1.2.1. Pojem a význam označení původu a zeměpisného označení

Mezi práva na označení jsou zařazena kromě ochranných známek i označení původu a zeměpisná označení. Jedná se o označení, které představuje spojení zeměpisného názvu konkrétní oblasti či regionu a výrobku, který z této oblasti pochází.

---

²⁴ Dle čl. 10bis je nekalou soutěží každá soutěžní činnost, odporující poctivým zvyklostem v průmyslu nebo v obchodě. Zejména jde o činy, které by mohly způsobit záměnu s podnikem, výrobky, nebo s průmyslovou nebo obchodní činností soutěžitele, falešné údaje při provozování obchodu, které by mohly poškodit dobrou pověst podniku, výrobků nebo průmyslové nebo obchodní činnosti soutěžitele a údaje nebo tvrzení, jejichž užívání při provozu obchodu by bylo s to uvádět veřejnost v omyl o vlastnosti, způsobu výroby, charakteristice, způsobilosti k použití nebo o množství zboží.

²⁵ Úřad průmyslového vlastnictví | Mezinárodní ochranná známka - obecné informace [online]. Poslední aktualizace 1.4.2016. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranna-znamky/prihlasovani-do-zahranici/mezinarodni-ochranna-znamka/moz-obecne-informace.html>

Charakteristické podmínky oblasti dané klimatem, půdou, tradiční výrobou zaručují spotřebitelům kvalitní produkt se specifickými vlastnostmi.

Označování zeměpisného původu zboží se rozvinulo spontánně, tzn. bez regulace právem, když se postupně dlouhodobou tradicí mezi lidmi vžila souvislost mezi původem výrobku a jeho typickými vlastnostmi. Postupem času vznikla potřeba právní regulace, nutnost tyto označení chránit před možným zneužitím.²⁶

Legální vymezení a rozhraničení pojmů označení původu (dále jen „OP“) a zeměpisného označení („dále jen ZO“) nalezneme v zákoně č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o OOPZO“).

„Označením původu se rozumí název oblasti, určitého místa nebo země (dále jen "území") používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže

- kvalita nebo vlastnosti tohoto zboží jsou výlučně nebo převážně dány zvláštním zeměpisným prostředím s jeho charakteristickými přírodními a lidskými faktory a

- výroba, zpracování a příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.

Zeměpisným označením je název území používaný k označení zboží pocházejícího z tohoto území, jestliže

- toto zboží má určitou kvalitu, pověst nebo jiné vlastnosti, které lze přičíst tomuto zeměpisnému původu a

- výroba nebo zpracování anebo příprava takového zboží probíhá ve vymezeném území.“²⁷

Rozdíl mezi nimi spočívá v požadované vazbě na zeměpisnou oblast, ze které pocházejí. U ZO je tato vazba menší, v příslušné oblasti nemusí probíhat výroba, zpracování i příprava, ale postačí, když zde probíhá jen jedna z těchto fází. Splnění podmínek pro ochranu zeměpisného označení je tak podstatně jednodušší.²⁸ Pro ilustraci můžeme uvést příklady obou označení – Žatecký chmel je OP, kdežto například Hořické trubičky či Olomoucké tvarůžky jsou zaregistrovány jako ZO. ZO je v českém právu relativně novým pojmem, před jeho zavedením spolu se zákonem o OOPZO s účinností k 1.4. 2002, znal český právní řád pouze OP.

²⁶ TELEEC, I. Některé základní otázky práva na označení původu výrobků. *Právní rozhledy*. 2016, č.1, s. 1

²⁷ ust. § 2 zákona o OOPZO

²⁸ KELBLOVÁ, H. *Zeměpisná označení výrobků a jejich právní ochrana*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s.2

Účelem označování zeměpisného původu výrobků je ochrana spotřebitele, kterému je zaručeno, že se jedná o výrobky vysoké kvality s požadovanými vlastnostmi. Nicméně z označení zeměpisného původu nemají prospěch jen spotřebitelé, nýbrž má potenciál ztraktivnit zboží, přidat mu kredit a důvěryhodnost, dodává tak výrobcům užívajícím toto označení nespornou výhodu v hospodářské soutěži.

Pokud se nad situací zamyslíme více do hloubky, může působit i na ostatní soutěžitele, kteří OP či ZO nemohou používat. I. Telec k tomu uvádí: *„Pro ostatní konkurenty na trhu může již sama existence určitých veřejných statků vést ke zvyšování jejich soutěžního úsilí tak, aby se dorovnali na úroveň kladenou jakostí nebo vlastnostmi výrobků určitého zeměpisného původu. Kupř. řada výrobců vyrábí různé cukrovinky v podobě plněných oplatkových trubiček. Nikoli každá z těchto trubiček však splňuje úředně stanovenou zeměpisně podloženou specifikaci Hořických trubiček z katastrálního území města Hořice s přilehlými obcemi. Výrobci „jiných“ oplatkových trubiček nežli hořických jsou však objektivně, i proti své vůli, uvedeni do tržní situace, v níž objektivně působí absolutně právní účinky Hořických trubiček. Tento objektivní stav na trhu může alespoň nepřímou navádět výrobce „jiných“ oplatkových trubiček k tomu, aby kvalita jejich „jiných“ výrobků téhož cukrovinkového druhu nepokulhávala za kvalitou Hořických trubiček a nakonec i za jejich oblíbeností u zákazníků.“²⁹*

OP a ZO mají některé shodné rysy s ochrannými známkám, nicméně vzhledem k jejich odlišnému charakteru a účelu můžeme nalézt mnoho odlišností. Nejvýznamnějším rozdílem je to, že OP a ZO postrádají výlučný charakter. Právo k užívání OP či ZO nemá jen a pouze přihlašovatel, ale každý subjekt, který splní podmínky stanovené zákonem bez nutnosti zápisu do rejstříku. Jedná se o veřejné statky s obecným užíváním při splnění podmínek. Logicky tedy vyplývá další rozdíl – vzhledem k tomu, že majitel nemá výlučná práva k OP či ZO, nelze s nimi disponovat, ve smyslu licence, převodu či zastavení. Další odlišností je doba ochrany, která je na rozdíl od ochranných známek neomezená. Ochranné známky rovněž nepodléhají kontrole ze strany dozorových orgánů, avšak pro OP a ZO je kontrola nezbytně nutná pro zajištění patřičné kvality výrobků pro spotřebitele.

---

²⁹ TELEC, I. Některé základní otázky práva na označení původu výrobků. *Právní rozhledy*. 2016, č.1, s. 2

System ochrany, který je poskytován označením zeměpisného původu výrobků, se liší stát od státu. V zásadě existují tři systémy ochrany. V České republice a rovněž na úrovni EU platí systém ochrany *sui generis*. Registrace může proběhnout buďto zápisem u registračního úřadu (takto je tomu v České republice) anebo přijetím zvláštního zákona o uznání a ochraně určitého zeměpisného označení (v zahraničí je tomu tak kupříkladu u „Skotské whiskey“).³⁰ Taková ochrana však není běžná všude ve světě. V mnoha státech jsou pro ochranu využívány kolektivní nebo certifikační ochranné známky, takový způsob ochrany je typický například pro Spojené státy americké nebo Kanadu. Třetím druhem systému ochrany je ochrana OP a ZO pomocí jiných právních předpisů – může se jednat o právo proti nekalé soutěži, známkové právo, právo ochrany spotřebitele aj.

1.2.2. Právní úprava označení původu a zeměpisných označení

OP a ZO jsou chráněna na třech úrovních – vnitrostátní, v rámci EU a rovněž prostřednictvím mezinárodních smluv. V další části mé práce bych ráda rozebrala současnou platnou právní úpravu, některé změny a možnosti do budoucna.

1.2.2.1. Vnitrostátní právní úprava

Těžištěm právní úpravy v oblasti OP a ZO na vnitrostátní úrovni je zákon o OOPZO, ke kterému byla přijata vyhláška Ministerstva zemědělství č. 243/2002 Sb., kterou se tento zákon provádí. Vyhláška obsahuje seznam zemědělských výrobků, pro jejichž zápis do rejstříku musí žadatel předložit specifikaci – ta zahrnuje název výrobku, použité suroviny, zeměpisné vyznačení oblasti spolu s údajem dokládajícím souvislost s jakostí a požadovanými vlastnostmi výrobku. Dodržování podmínek ve specifikaci je kontrolováno určenými orgány.

Některé OP jsou upraveny ve speciálních právních předpisech – a to v zákoně č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších právních předpisů a ve vládním nařízení č. 54/1936 Sb., o okrskovém pojmenování „Třeboňský kapr“. Jejich význam nespočívá v souhrnné úpravě ochrany těchto označení, ale důležité jsou především proto, že definují určité pojmy a lokality (např. „Třeboňský kapr“, výčet rybníků a chmelařských oblastí).³¹ Ochrana poskytovaná OP a ZO prostřednictvím vnitrostátního práva je širší

---

³⁰ KELBLOVÁ, H. *Zeměpisná označení výrobků a jejich právní ochrana*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s.6

³¹ SLOVÁKOVÁ, Z. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006. s. 173

než na úrovni EU, chráněny jsou i nezemědělské produkty, tradiční řemeslné produkty, jako je např. Jablonecká bižuterie nebo Karlovarská vřidelní sůl.

OP a ZO jsou chráněny i dalšími právními předpisy, z hlediska mé práce považuji za zásadní zmínit ochranu prostřednictvím práva nekalé soutěže (ust. § 2972 - § 2990 ObčZ). Obdobně jako u ochranných známek uvádím dále zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů.

1.2.2.2. Právní úprava EU

„Současná evropská úprava ochrany označení původu a zeměpisných označení, zavedená v rámci společné zemědělské politiky zaměřené na kvalitu zemědělských výrobků, sleduje dvojí cíl: poskytnout těmto označením ochranu právem průmyslového vlastnictví a sloužit jako marketingový nástroj zlepšující komunikaci mezi zemědělci, výrobci či zpracovateli a spotřebiteli ohledně kvality zemědělských výrobků a jejich původu.“³² Ochranu zemědělských produktů v EU upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 668/2014 k tomuto nařízení.

Na úrovni EU je možné chránit dále označení vína a lihovin, které jsou upraveny v samostatných nařízeních a rovněž jsou vedeny v samostatných rejstřících. Z. Slováková krom jiného jako aktuální problémy systému ochrany v EU zmiňuje nepřehlednost systému z důvodu fragmentace podle konkrétních kategorií výrobku a rovněž fakt, že nejsou chráněna označení nezemědělských produktů. Výrobci jsou tak nuceni, pokud chtějí svůj produkt chránit, použít jiné možnosti (národní ochrana, certifikační známka EU), které však nejsou rovnocenné a dostačující.³³

Evropská Komise pravděpodobně tento deficit právní úpravy také vnímá. V roce 2014 byla vydána Zelená kniha, co nejlepší využití tradičního evropského know-how: možné rozšíření unijní ochrany na nezemědělské produkty, na jejímž základě proběhla veřejná konzultace a diskuze. Po jejím skončení byla Evropským parlamentem přijata

---

³² SLOVÁKOVÁ, Z. Aktuální otázky označení původu a zeměpisných označení. *Obchodní právo*. 2016, č.10, s. 386

³³ Tamtéž, s. 386-387

Zpráva o možném rozšíření unijní ochrany zeměpisných označení na nezemědělské produkty (A8-0259/2015)³⁴. V současné době by měly probíhat práce na legislativě.

1.2.2.3. Mezinárodní právní úprava

Na mezinárodní úrovni je Česká republika vázána jak mezinárodními smlouvami multilaterálními, tak zároveň i několika smlouvami bilaterálními. Z univerzálních mezinárodních smluv, které se týkají veškerých práv k průmyslovému vlastnictví, je rozhodně na místě uvést Pařížskou úmluvu a Dohodu TRIPS.

Výhradně OP se zabývá Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a jejich mezinárodního zápisu, uzavřená v roce 1958. Její význam tkví v zavedení mezinárodního zápisu OP, nevýhodou je však nízký počet smluvních států, které se k dohodě připojily.

Ochranu před nekalosoutěžním jednáním ve vztahu k OP a ZO poskytuje Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží, uzavřená v roce 1891. Dohoda zakazuje údaje, které jsou nepravdivé či pro veřejnost matoucí.

Jak již bylo zmíněno výše, Česká republika, respektive její právní předchůdce, uzavřela v minulosti tři bilaterálních smlouvy – se Švýcarskem, Rakouskem a Portugalskem. Se vstupem do EU se však smlouvy s Rakouskem a Portugalskem staly částečně neplatné (pro označení, kterým je poskytována ochrana systémem *sui generis* na úrovni EU), jejich význam tak oproti minulosti poklesl.³⁵

---

³⁴ *Evropský parlament*. Přijaté texty - Úterý 6. října 2015 - Možné rozšíření unijní ochrany zeměpisných označení na nezemědělské produkty - P8_TA(2015)0331. [online]. Poslední aktualizace 11.7.2017. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0331&language=CS&ring=A8-2015-0259>

³⁵ ZDVIHALOVÁ, M. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Metropolitan University Prague Press, Wolters Kluwer ČR, 2018, s.169

2. Obecně k právu nekalé soutěže

Nekalá soutěž v rámci právního systému spadá do práva soutěžního, vedle práva proti omezování hospodářské soutěže, které je upraveno v samostatném právním předpisu.³⁶ Zatímco právo proti omezování hospodářské soutěže chrání samotnou existenci hospodářské soutěže před jednáním, které by ji mohlo ohrozit, zájmem práva proti nekalé soutěži je ochrana poctivosti a kvality soutěže před jejím zneužitím vlastní účastí v hospodářské soutěži.³⁷ Právo proti nekalé soutěži má odpovědnostní charakter (jedná se o zvláštní druh odpovědnosti za protiprávní jednání).³⁸ Uplatňuje se v rámci relativních (obligačních) právních vztahů, které vznikají z protiprávního jednání v hospodářské soutěži. Chrání zájmy soutěžitelů, ale i spotřebitelů, kteří mohou být nekalosoutěžním jednáním dotčeni a hospodářskou soutěž samotnou před její nežádoucí deformací.

Konání podnikatele je vždy prováděno za účelem dosažení zisku, v tržním systému bojuje s početnou konkurencí jiných podnikatelů, nabízejících srovnatelné produkty. Soutěžení mezi konkurenty je jevem, který je do určité míry pozitivní a žádoucí. Podnikatele to může vést k vylepšování svých produktů, aby se odlišili od konkurence, či aby se jí naopak vyrovnali. Mnohdy si však zvolí cestu, která je jednodušší a směřuje ke získání prospěchu prostřednictvím poškozování ostatních soutěžitelů a záměrného matení zákazníka. Takové jednání však již není možné tolerovat a je nutné ho regulovat vymezením mantinelů, kam až lze v hospodářské soutěži zajít. Úkolem práva nekalé soutěže je stanovit tato pravidla tak, aby bylo možné postihovat efektivně postihnout nekalosoutěžní jednání, ale zároveň ne tak přísně, aby bylo touto regulací de facto omezeno zdravé soutěžení mezi konkurenty.

2.1. Právní úprava nekalé soutěže

Nekalou soutěž upravuje ObčZ v ust. § 2972 – 2990. Právní vymezení nekalé soutěže je postaveno na zákazu nekalé soutěže, generální klauzuli a demonstrativním

---

³⁶ Tímto předpisem je zákon č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ BEJČEK, J., HAJN, P., POKORNÁ, J. a kolektiv. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 247

³⁸ RŮŽIČKA, M., OPLTOVÁ, M., KNAP, K., KRÍŽ, J. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994, s. 45

výčtu speciálních skutkových podstat. Pro podřazení jednání pod určitou speciální skutkovou podstatu je však vždy třeba splnit kumulativně všechny podmínky, dané generální klauzulí. Dále ObčZ obsahuje ustanovení o vymáhání práv z nekalé soutěže.

Nekalosoutěžní jednání je možné postihnout i podle jiných (veřejnoprávních) předpisů – podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů či například zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

Na poli práva EU považují za nutné zmínit dvě směrnice, které však vnitrostátní úpravu nijak významně nemodifikují. Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě (dále jen „Směrnice 2006/114/ES“). Tato směrnice se promítla do úpravy některých aspektů daných speciálních skutkových podstat nekalé soutěže. Druhou směrnicí je pak směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu, která byla transponována do veřejnoprávní normy – zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů.

Nekalá soutěž se považuje za delikt objektivního charakteru, tzn. k jeho spáchání se nevyžaduje zavinění. *„Při posuzování nekalosoutěžního jednání nemůže být relevantní, co ten který soutěžitel svým jednáním zamýšlel, nýbrž, jak jeho jednání objektivně působilo na osoby, jimž bylo určeno.“³⁹*

2.2. Subjekty nekalé soutěže

Právo nekalé soutěže poskytuje ochranu subjektům, které mohou být dotčeny na svých právech nekalosoutěžním jednáním jiných subjektů. Na základě toho můžeme rozlišit dvě hlavní skupiny subjektů – a to subjekty, které se dopouští nekalé soutěže na straně jedné a subjekty, které jsou tímto jednáním dotčeny na svých právech na straně druhé.

---

³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.1. 2003, sp. zn. 29 Odo 8/2001

2.2.1. Subjekty, které se dopouští nekalé soutěže

Subjektem, který se dopouští nekalé soutěže, je soutěžitel. Soutěžitel je zákonem vymezen jako „ten, kdo se účastní hospodářské soutěže“⁴⁰. Pod tuto vágní legální definici můžeme podřadit fyzické i právnické osoby, podnikatele i nepodnikatele. Nejčastěji se dopouští nekalé soutěže podnikatel proti jinému podnikateli, který je jeho konkurentem, působí na stejném segmentu trhu, ale nemusí tomu tak být vždy. Okruh těch, které lze považovat za soutěžitele z hlediska nekalé soutěže, je velmi široký.

Stěžejní pro určení, zda subjekt může jednat nekalosoutěžně, není vlastní podnikatelská činnost, v jeho jednání však musí být prokázána motivace soutěžním záměrem. „Pro úvahu, zda jednání konkrétního subjektu je jednáním v hospodářské soutěži, tedy není rozhodné, že jde o subjekt, jenž vedle jiných (zákonem mu svěřených) úkolů může vykonávat vlastním jménem a na vlastní odpovědnost soustavnou činnost za účelem dosažení zisku..., nýbrž to, zda šlo o jednání soutěžitele, tedy, zda bylo motivováno soutěžním záměrem, a nikoliv záměrem jiným.“⁴¹ Podle jiného rozsudku Nejvyššího soudu je soutěžní záměr dán, pokud jsou jednáním žalovaného sledovány soutěžní, či konkurenční cíle, v případě, že jde například jen o informování spotřebitelů, testování výrobků apod., nelze zde dovést soutěžní zájem (ten není možné ztotožňovat s úmyslem).⁴²

Zajímavou otázkou je případ neoprávněného podnikání, tj. podnikání soutěžitele bez příslušného podnikatelského oprávnění (například živnostenský list). Z hlediska toho, zda bude či nebude subjektem nekalé soutěže, je poměrně zřejmě odvoditelný závěr, že rozhoduje reálný stav, tedy, že se hospodářské soutěže svým jednáním účastní, byť mu k tomu chybí oprávnění.⁴³ Otázkou zůstává, zda se může v případě, že byl dotčen na svých právech nekalou soutěží, domáhat ochrany.

Naprostě se v tomto případě ztotožňuji s E. Večerkovou, která se vyjádřila ve smyslu, že se ochrany domáhat může, vzhledem k dikci zákona, která zakládá rovné postavení všem soutěžitelům – tedy i těm neoprávněným. Jeho nedovolené jednání by samozřejmě mělo být postiženo podle příslušných veřejnoprávních předpisů, ale nemá

---

⁴⁰ ust. § 2972 ObčZ

⁴¹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. 29 Odo 106/2001

⁴² Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006

⁴³ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 7.2.1996, sp.zn. 3 Cmo 703/94

vliv na jeho postavení, jakožto subjektu dotčeného nekalosoutěžním jednáním.⁴⁴ Soutěžitelem může být i obchodní zástupce nebo společník obchodní společnosti.

Teorie rozlišuje soutěžitele v užším slova smyslu a soutěžitele v širším smyslu slova. Do podmnožiny soutěžitelů v užším slova smyslu jsou řazeni přímí konkurenti (tedy ti, kteří působí ve stejném odvětví a nabízí shodné produkty) a rovněž konkurenti nepřímí, jejichž výrobky jsou navzájem substituovatelné. Soutěžitelé v užším smyslu slova mají postavení podnikatele.⁴⁵ V soutěžním vztahu však mohou být i obchodníci, kteří nabízejí velmi rozdílné výrobky nebo služby, pokud např. v reklamě na své zboží zmiňují zboží, či jméno jiného soutěžitele.⁴⁶ Příkladem může být reklamní slogan: „Naše víno je Mercedes mezi moravskými víny.“

Do kategorie soutěžitelů v širším slova smyslu pak můžeme zařadit všechny soutěžitele ad hoc, tedy subjekty, které do soutěžních vztahů vstoupí nahodile, nicméně v jejich konání musí být patrný zájem na výsledku hospodářské soutěže na úkor jiných soutěžitelů. Soutěžitelem ad hoc tak bude například stát, jednotky územní samosprávy, svobodně tvořící umělci, příslušníci tzv. svobodných povolání (např. advokát či architekt), charitativní organizace aj.⁴⁷

Subjekt, který se dopouští nekalosoutěžního jednání, je pasivně legitimován ve sporech z nekalé soutěže a je označen slovem rušitel. Ve většině případů půjde o soutěžitele. Konkrétní pasivní legitimace se v praxi určuje podle jednotlivých zvláštní skutkových podstat nekalé soutěže. Rušitelem ale může být i tzv. osoba pomocná, za kterou můžeme označit kohokoli, kdo rušitele podporuje v jeho nekalosoutěžním jednání. Tato osoba má zpravidla určitou vazbu na osobu hlavního soutěžitele. Pomocné osoby jsou typické pro dvě skutkové podstaty nekalé soutěže – podplácení a porušení obchodního tajemství.⁴⁸

---

⁴⁴ VEČERKOVÁ, E. Postavení soutěžitele a spotřebitele v nekalé soutěži. *Právní fórum*. 2005, č.5, s. 197

⁴⁵ ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 34

⁴⁶ HAJN, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. Acta Universitatis Brunensis. Iuridica, s. 119

⁴⁷ HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1758-1759

⁴⁸ ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 81

2.2.2. Subjekty dotčené na svých právech nekalou soutěží

Subjekty, jejichž práva byla nekalosoutěžním jednáním dotčena nebo ohrožena, jsou oprávněny bránit se proti tomuto jednání uplatněním žalobních nároků uvedených v ust. § 2988 ObčZ. Těmito subjekty mohou být soutěžitelé a zákazníci. Aktivní legitimaci zákon přiznává u některých skutkových podstat rovněž právnické osobě, která je oprávněna hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků. Text zákona blíže nespecifikuje tyto právnické osoby – z logiky věci ale půjde zejména o nejrůznější obchodní komory na straně soutěžitelů a na straně zákazníků o spotřebitelská sdružení.

Vymezení soutěžitele definované výše, můžeme vztáhnout i na soutěžitele, který se nedopouští nekalé soutěže, ale naopak je její obětí a je aktivně legitimovaným v nekalosoutěžních sporech.

Dalším subjektem, který může být dotčen na svých právech, je zákazník. Pojem zákazník v sobě zahrnuje jak spotřebitele, tak zároveň i „dalšího zákazníka“ podle předchozí právní úpravy. Spotřebitel je vymezen jako *„každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná“*⁴⁹, z čehož plyne, že se jedná pouze o osoby fyzické.

V obdobném postavení jako spotřebitel však mohou být i další osoby, odlišné od spotřebitele – půjde o právnické osoby, které nepodnikají (např. nadace, územní samosprávné celky) a rovněž o podnikající fyzické a právnické osoby, které se v hospodářské soutěži dostanou do situace, kdy jsou v postavení slabší strany. Charakteristickým příkladem je situace, kdy právnická osoba nebo podnikatel uzavře smlouvu s osobou, která je profesionálem v určitém oboru, přičemž prvně zmíněný kontraktant profesionálem není.⁵⁰

Spotřebitel byl tedy zahrnut pod pojem zákazník, nicméně stále zaujímá určité privilegované postavení, které se projevuje například ve formě obráceného důkazního břemena podle ust. § 2989 odst. 2 ObčZ u některých skutkových podstat ve sporech z nekalé soutěže. Obecně lze říci, že současným trendem, který se projevuje na úrovni EU, ale i ve vnitrostátních právních úpravách, je zvýraznění ochrany spotřebitele v rámci

---

⁴⁹ ust. § 419 ObčZ

⁵⁰ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 48-49

práva proti nekalé soutěži.

Poslední skupinou subjektů dotčených na svých právech nekalou soutěží, jsou tzv. jiné osoby. Jedná se o široký okruh dalších osob, jejichž práva byla soutěží porušena, nebo ohrožena. Mohou to být osoby, jejichž osobnostní atributy (podoba, jméno) byly neoprávněně použity například v reklamě. Dále lze do této kategorie zařadit osoby, jejichž majetek byl poškozen činností jiného soutěžitele.⁵¹

2.3. Generální klauzule

2.3.1. Pojem a funkce generální klauzule

Podstata zakázaného jednání, které naplňuje výraz nekalá soutěž, je vymezena v generální klauzuli. Podle ust. § 2972 odst.1 ObčZ se nekalé soutěže dopustí ten, kdo se dostane v hospodářském styku do rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům. Tyto tři znaky generální klauzule je nutno splnit kumulativně. Generální klauzule je doplněna demonstrativním výčtem speciálních skutkových podstat, které však nejsou vůči ní v postavení speciality.

Konstrukce generální klauzule umožňuje pružně reagovat jak na vývoj společnosti, tak na lidem vlastní tvořivost, která se projevuje i ve vymýšlení stále nových nepoctivých soutěžních praktik. Dovoluje, aby byla postihována jednání, která dosud nebyla zakázána, aniž by bylo nutné měnit text zákona a procházet složitým legislativním procesem.⁵² Kazuistická právní úprava by v případě nekalé soutěže nebyla schopna plnit svůj účel.

Aby jednání mohlo být kvalifikováno jako nekalá soutěž, je nutné splnit všechny tři podmínky generální klauzule a teprve poté je možné se zabývat tím, zda jednání naplňuje znaky některé ze speciálních skutkových podstat. Pokud by nebyly dány podmínky stanovené generální klauzulí, například nelze dovodit rozpor s dobrými mravy soutěže, nebude soud vůbec řešit, jestli jednání naplňuje znaky speciální skutkové podstaty. O nekalosoutěžní jednání by se v takovém případě nejednalo.⁵³ V této souvislosti hovoříme o omezující funkci generální klauzule vůči speciálním skutkovým podstatám.

---

⁵¹ HULMÁK, M. a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§2055-3014). Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 1841

⁵² HAJN, P. Nové pohledy na generální klauzuli proti nekalé soutěži. *Právní rozhledy*. 2002, č.11, s. 553

⁵³ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.10. 2009, sp.zn. 23 Cdo 866/2009

Generální klauzule však plní i funkci rozšiřující, když umožňuje stíhat i jednání, která sice naplňují znaky generální klauzule, nelze je ale subsumovat pod některou ze speciálních skutkových podstat. Výkladem generální klauzule, a především rozporu s dobrými mravy soutěže, mohou soudní rozhodovací praxí vznikat tzv. soudcovské skutkové podstaty.

2.3.2. Znaky generální klauzule

Jednání v hospodářském styku

Jednáním v hospodářském styku se rozumí jednání, které je soutěžně orientováno, můžeme hovořit rovněž o motivaci takového jednání určitým soutěžním záměrem, cílem. Soutěžní orientaci lze vyčíst především z užívání typických soutěžních prostředků (reklama, srovnávání, označení).⁵⁴ Jak jsem již rozebírala výše, výčet subjektů, které se mohou dopustit nekalé soutěže, je velmi široký. Nemusí se jednat jen o podnikatele a přímé konkurenty, vždy je ale nutné v jednání subjektu dovést jeho soutěžní orientaci.

Rozpor s dobrými mravy soutěže

Další podmínkou, aby jednání bylo kvalifikováno jako nekalosoutěžní, je jeho rozpornost s dobrými mravy soutěže. Pojem dobré mravy soutěže nelze zcela ztotožňovat s pojmem dobré mravy v obecném významu. Dobré mravy v rámci hospodářské soutěže mohou některá jednání, která jsou v rozporu s obecnými požadavky morálky schvalovat (jistá míra agresivity a „tahu na branku“ je v této oblasti akceptovatelná) a naopak jiná jednání, která jsou v souladu s dobrými mravy obecně, zakazovat, poněvadž mají negativní dopad na hospodářskou soutěž.

Rovněž nelze vnímat dobré mravy soutěže jako synonymum soutěžních zvyklostí. V soutěži vedle sebe zpravidla existují různé zvyklosti a samotný fakt, že se určité jednání stalo obvyklým, ještě neznamená, že se tím pádem nemůže jednat o nekalosoutěžní jednání. Stejně tak jednání, které se odlišuje od dosavadních zvyklostí v soutěži, nelze charakterizovat vždy jako špatné (příkladem může být franchising, který byl nejprve napadán konkurencí, která ho označovala za nekalou soutěž).⁵⁵

---

⁵⁴ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 341

⁵⁵ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 342

Pojem dobré mravy soutěže zákon záměrně nedefinuje, a tak dává prostor rozhodovací praxi soudů. Ty otázku, zda je jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, posuzují zejména s ohledem na konkrétní okolnosti případu, dále řeší soulad s obchodními zvyklostmi v daném odvětví, pravidly poctivého obchodního styku, zaměří se i na délku a intenzitu takového jednání.⁵⁶ Rozpor jednání s dobrými mravy soutěže je otázkou právní, jejíž posouzení provádí vždy soudce podle svého přesvědčení a nikoli soudní znalci.

To, co je považováno za dobré mravy soutěže, se v průběhu let značně vyvíjí a mění společně s tím, jak se proměňuje celá společnost. Jednání, které je v určité době zakázáno, může být po několika letech právem aprobované. Naopak v případě plošného rozšíření jistého (závadného) jednání, vzniká větší potřeba právního postihu takového jednání.⁵⁷ Příkladem jednání, které bylo judikaturou posouzeno jako jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, je neoprávněné užití symbolu ® na výrobcích, z něž by tzv. průměrný spotřebitel mohl mylně usuzovat, že se v daném případě jedná o registrovanou ochrannou známku.⁵⁸

Jednání způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo zákazníkům

Nekalá soutěž je ohrožovacím deliktem a již z dikce zákona plyne, že není relevantní, zda byla újma skutečně způsobena, postačí i to, že z jednání potenciálně hrozila možnost vzniku újmy. Pojem újmy zahrnuje jak škodu hmotnou, tak i nehmotnou. Za nehmotnou újmu způsobenou soutěžiteli lze považovat například „rozmělnění“ ochranné známky v důsledku jejího protiprávního užívání nebo ohrožení dobré pověsti soutěžitele.

Je nutné podotknout, že ne každé jednání v soutěži, které soutěžitel subjektivně pociťuje jako újmu, lze kvalifikovat jako nekalou soutěž. Pokud jiný soutěžitel jedná způsobem, který je právem povolený a poctivý (resp. splňuje soulad s dobrými mravy soutěže), může tím svému konkurentovi způsobit újmu (např. převzít jeho klientelu), ale když to nečiní zakázaným způsobem, nelze zde dovodit nekalou soutěž.

---

⁵⁶ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 43

⁵⁷ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 43-44

⁵⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.2. 2009, sp.zn. 23 Cdo 2032/2008

Nehmotnou újmu, kterou utrpí zákazník, resp. zejména spotřebitel, představuje určitý nepříjemný pocit, že se nechal napálit, ohrožení jeho spotřebitelského komfortu a práva na soukromí, nekalosoutěžní praktiky ho obírají o čas a mohou mu brát i jeho klid (reklama například vyvolá strach z nemoci, strach o budoucnost dětí).⁵⁹ Byť zákon uvádí množné číslo (soutěžitelům, zákazníkům), ztotožňuji se s názorem P. Hajna, že výkladem generální klauzule lze dojít k závěru, že je možné postihovat nekalosoutěžní jednání, které působí újmu či hrozí vznikem újmy i jen jednomu soutěžiteli nebo zákazníkovi. Příkladem může být újma soutěžitele, jehož obchodní tajemství bylo porušeno.⁶⁰

2.4. Prostředky ochrany proti nekalé soutěži

Právní prostředky, kterými se subjekty dotčené na svých právech nekalou soutěží mohou domáhat nápravy, jsou obecně stanoveny v ust. § 2988 ObčZ., které zní: „*Osoba, jejíž právo bylo nekalou soutěží ohroženo nebo porušeno, může proti rušiteli požadovat, aby se nekalé soutěže zdržel nebo aby odstranil závadný stav. Dále může požadovat přiměřené zadostiučinění, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení.*“

Tyto prostředky ochrany můžeme podle jejich funkce dělit do dvou skupin – a to na zabraňovací a kompenzační. Do zabraňovacích právních prostředků řadíme zdržovací nárok a nárok na odstranění závadného stavu. Jejich účelem je zamezit pokračování nekalosoutěžního jednání a případně i odstranit jeho následky. Oproti tomu, kompenzační prostředky směřují k poskytnutí určité náhrady za nekalosoutěžní jednání. Kromě přiměřeného zadostiučinění v nepeněžité formě se jedná o nároky majetkového charakteru.⁶¹

Žalobce má možnost volby v tom, který ze stanovených nároků se rozhodne uplatnit, může uplatnit i více nároků kumulativně.⁶² Záleží pak na soudu, jak celou záležitost vyhodnotí a zda žalobcem uplatněné nároky přizná či nikoliv. Výčet prostředků v ust. § 2988 ObčZ je taxativní, to však rozhodně nebrání osobě aktivně legitimované uplatnit své nároky z nekalé soutěže i prostřednictvím jiných právních předpisů, například

---

⁵⁹ VEČERKOVÁ, E. *Nekalá soutěž a reklama (vybrané kapitoly)*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. Acta Universitatis Brunensis. Iuridica, s. 140-141

⁶⁰ HAJN, P. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. Acta Universitatis Brunensis. Iuridica, s. 127

⁶¹ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 252-253

⁶² ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s.88

se mohou bránit svépomocí⁶³, využít předběžné opatření podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, ochrana proti nekalé soutěži je poskytována i zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem, ve znění pozdějších předpisů.

2.4.1. Zdržení se nekalosoutěžního jednání a odstranění nekalosoutěžního stavu

Smyslem zdržovací žaloby je ukončení činnosti, která je shledána za nekalosoutěžní. Směřuje proti pokračujícímu nekalosoutěžnímu jednání i proti hrozícímu budoucímu jednání, kdy z okolností lze důvodně očekávat, že v budoucnu nastane. Není však možné, aby soud přiznal zdržovací nárok, pokud takové jednání již bylo ukončeno.⁶⁴ Lze přiznat zdržovací nárok, pokud by existovala pravděpodobnost, že bude nekalosoutěžní jednání v budoucnu opakováno – v případech, kdy má určitý periodický charakter. Někdy je však opakování již z podstaty věci vyloučeno a nelze přiznat zdržovací nárok, příkladem může být porušení obchodního tajemství. Obchodní tajemství se porušením již znehodnotilo a fakticky neexistuje, tudíž nepřichází v úvahu opakování nekalosoutěžního jednání.⁶⁵

Formulace petitu zdržovací žaloby nebývá úplně snadná záležitost, problémy působí jak příliš široce vymezený, tak příliš úzký petit. Pokud je petit vymezen úzce, při přiznání práva chrání žalobce jen proti určitému jednání, a nikoliv vůči jeho možným obměnám. Příliš široce pojatý petit, který v podstatě jen opakuje text zákona, rovněž neobstojí. Pro práva k průmyslovému vlastnictví může být vhodnou variantou doplnění slovního popisu závadného jednání v petitu obrázkem konkrétní sporné reklamy, kde byla například neoprávněně použita ochranná známka, zároveň s příložením CD nosiče s naskenovaným obrázkem.⁶⁶ Tímto způsobem může být docíleno požadované určitosti petitu.

Dalším kompenzačním prostředkem je žaloba na odstranění nekalosoutěžního stavu. Je směřována k obnově stavu před zásahem rušitele, způsob odstranění závadného stavu může spočívat například ve změně obchodní firmy, vzdání se užívání ochranné známky nebo v likvidaci obalů výrobků, na kterých jsou uvedeny klamavé informace.

---

⁶³ viz ust. § 14 ObčZ

⁶⁴ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.7. 2009, sp.zn. 23 Cdo 2346/2007

⁶⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25.6. 2008, sp.zn. 32 Odo 1568/2006

⁶⁶ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku*. Komentář. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 256

Rozdíl mezi zdržovacím a odstraňovacím nárokem výstižně vymezil ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud následovně: „*Pokud jde o odlišení od zdržovacího nároku, ten má charakter preventivní a směřuje proti pokračujícímu nekalosoutěžnímu jednání či proti hrozícímu jednání v budoucnosti. Naproti tomu nárok na odstranění závadného stavu směřuje vždy k odstranění existujícího závadného stavu, tedy pramene účinku nekalosoutěžního jednání. Obsah odstraňovacího nároku se řídí protiprávním stavem, který v důsledku nekalosoutěžního jednání nastal.*“⁶⁷ V praxi bývají tyto dva nároky uplatněny mnohdy kumulativně, v některých situacích by uplatnění jen zdržovacího nároku nepřineslo kýžené výsledky.

2.4.2. Přiměřené zadostiučinění

Účelem přiměřeného zadostiučinění je odstranění újmy nehmotného charakteru. Takovouto újmu může být například poškození dobré pověsti soutěžitele, u práv na označení ztráta jejich rozlišovací způsobilosti aj. Přiměřené zadostiučinění může být poskytnuto v nepeněžní formě – tj. omluvou, veřejným prohlášením nebo v také v penězích, žalobce může žádat i přiznání obou forem přiměřeného zadostiučinění. ObčZ preferuje nepeněžní formu přiměřeného zadostiučinění, avšak musí tím být skutečně a dostatečně odstraněna nemateriální újma.⁶⁸

V případě nekalosoutěžního užívání ochranné známky může být způsobena nehmotná újma, která však může způsobit i újmu hmotnou a šlo by tak o případ, kdy se podle judikatury jeví přiznání přiměřeného zadostiučinění v penězích jako vhodné a nezbytné. „*Přiměřené zadostiučinění v penězích nejčastěji přichází v úvahu v případě, kdy zásah do nemateriální sféry dotčeného soutěžitele může způsobit ztráty také v jeho majetkové sféře a nelze předpokládat, že nepeněžitá satisfakce (např. omluva apod.) tuto ztrátu vyrovná.*“⁶⁹ Pokud žalobce požaduje peněžité přiměřené zadostiučinění, musí v petitu uvést přesnou částku, kterou požaduje. Na rozdíl od náhrady škody není povinen dokazovat rozsah přiměřeného zadostiučinění, avšak musí prokázat, že vznikla újma nehmotné povahy.

Soud o přiznání peněžitého přiměřeného zadostiučinění rozhoduje na základě

---

⁶⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4.4. 2006, sp.zn. 32 Odo 1370/2005

⁶⁸ viz ust. § 2951 odst. 2 ObčZ

⁶⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.10. 2008, sp.zn. 32 Cdo 4661/2007

vlastní úvahy s ohledem na konkrétní okolnosti případu. Žalobci nemusí vyhovět vůbec, může mu přiznat požadovanou částku i částku nižší, nesmí však jeho návrh překročit.⁷⁰

2.4.3. Náhrada škody

Smyslem náhrady škody je reparace majetkové újmy, vzniklé jako důsledek nekalé soutěže. V praxi jde o nástroj, který nebývá uplatňován příliš často, a ještě méně často je uplatněn úspěšně. Je totiž velmi obtížné prokázat příčinnou souvislost mezi vznikem škody a určitým nekalosoutěžním jednáním.

Předpokladem vzniku odpovědnosti za škodu je nekalosoutěžní jednání (tj. jednání protiprávní), vznik škody, která zahrnuje skutečnou škodu a ušlý zisk a již zmíněná příčinná souvislost. Je nutné podotknout, že pro přiznání náhrady škody podle ObčZ se vyžaduje zavinění rušitele, tedy nárok na náhradu škody stojí na subjektivním principu, stejně tak jako nárok na přiměřené zadostiučinění.⁷¹ ObčZ uvádí na prvním místě způsob náhrady škody navrácení do předešlého stavu (naturální restituci), peněžitá náhrada škody však rovněž přichází v úvahu, pokud naturální restituce není možná nebo to požaduje poškozený.⁷²

2.4.4. Vydání bezdůvodného obohacení

Posledním nárokem, který může aktivně legitimovaný subjekt uplatnit, je nárok na vydání bezdůvodného obohacení. Uplatní se právní úprava bezdůvodného obohacení v ust. § 2991 an. ObčZ. Bezdůvodným obohacením se u nekalosoutěžního jednání rozumí získání majetkového prospěchu z protiprávního užití cizí hodnoty. V praxi se tak může jednat například o zisk z nedovoleného používání ochranných známek nebo neoprávněné užití fotografie známé osoby v reklamě. Ke vzniku odpovědnosti za bezdůvodné obohacení se nevyžaduje zavinění, odpovědnost nastane při obohacení vzniklém způsobem, který právní řád neuznává.⁷³

---

⁷⁰ ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s.108

⁷¹ ONDREJOVÁ, D. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 268

⁷² viz ust. § 2951 odst.1 ObčZ

⁷³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.1. 2002, sp.zn. 25 Cdo 643/2000

Osoba pasivně legitimovaná má nárok na vydání bezdůvodného obohacení – jako primární je uvedena naturální restituce, pokud to není možné, náleží ochuzenému náhrada v penězích. Stejně jako u náhrady škody je obtížné dokázat příčinnou souvislost mezi nekalosoutěžním jednáním a vznikem majetkového prospěchu rušitele.

Problémem může být i konkrétní vyčíslení výše bezdůvodného obohacení, neboť potřebné údaje zná jen žalovaný. Judikatura dovodila, že v takových případech nemusí žalobce stanovit přesnou částku, nicméně jeho petit by měl být natolik určitý, že po doplnění údaje, který soud získá z předložených dokladů žalovaného, bude výše bezdůvodného obohacení bez dalšího dána.⁷⁴

---

⁷⁴ Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp.zn. 3 Cmo 186/96

3. Vztah práv na označení a práva nekalé soutěže

Vzhledem k předmětu právních úprav práv na označení a nekalé soutěže se mohou (a v praxi k tomu i běžně dochází) tyto právní úpravy prolínat. Styčným bodem zmíněných právních úprav je fakt, že práva na označení jsou využívána jako určitý zvláštní nástroj v konkurenčním boji v hospodářské soutěži. Vlastník formálně chráněného označení splňuje ve většině případů podmínky pro jeho kvalifikaci coby soutěžitele.⁷⁵

Sepětí práv na označení a práva proti nekalé soutěži dokládají také mnohostranné mezinárodní smlouvy v oblasti ochranných známek, OP a ZO, kterým se věnuji v první kapitole. Vzájemný vztah právních úprav není explicitně vymezen zákonem, nýbrž právní teorií a soudní rozhodovací praxí, která se vztahem práv na označení (zejména pak ochranných známek) a práva nekalé soutěže zabývá již od dob první republiky.

V této kapitole bych ráda uvedla právně teoretický pohled na vztah těchto právních úprav, nejčastější příklady, kdy dochází ke souběhu či střetu právních úprav a rovněž, jak se v průběhu času s touto otázkou vypořádala judikatura.

3.1. Vztah známkového práva a práva nekalé soutěže

3.1.1. Teoretická východiska vzájemného vztahu úprav

Při přemýšlení o vzájemném vztahu známkoprávní ochrany a práva proti nekalé soutěži můžeme dospět ke třem možným variantám, jak lze tento vztah vnímat.

První variantou, která přichází v úvahu, je poměr speciality. Na základě právního principu *lex specialis derogat legi generali* bychom aplikovali zvláštní úpravu před úpravou obecnou, obecná právní úprava by se pak použila tam, kde zvláštní předpis vlastní úpravu nemá. V našem případě není zcela jasné, která ze zmíněných právních úprav je v pozici zvláštní a která v pozici obecné.

Pokud považujeme právo nekalé soutěže za právní úpravu obecnou a známkové právo za právní úpravu zvláštní, vycházíme z toho, že právo proti nekalé soutěži je svým rozsahem širší, vztahuje se i k dalším jednáním v hospodářské soutěži, která se ochranných známek nedotýkají, předmět ochrany je v případě práva nekalé soutěže

---

⁷⁵ ČERMÁK, K., jr. O vztazích mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem. *Bulletin Advokacie*, 2005, č.2, s. 41

rovněž širší – ochrana je poskytována i nezapsaným označením, tedy nejen těm formálně chráněným. Rovněž bychom mohli poukázat na ust. § 9 odst. 2 ObčZ, z kterého plyne, že práva a povinnosti osobní i majetkové povahy se řídí ObčZ v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy. ZOZ můžeme zařadit jako předpis občanskoprávní a ve vztahu k úpravě v ObčZ speciální.

Opačné řešení (známkové právo jako obecné, právo nekalé soutěže zvláštní) vycházelo především z ust. § 1 odst. 2 již zrušeného zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „ObchZ“), který dříve upravoval nekalou soutěž. Z tohoto úhlu pohledu je možné nazírat známkoprávní úpravu (zařazenou do občanského práva) jako obecnou a právo nekalé soutěže jako zvláštní. Toto pojetí ovšem nevyjadřovalo poměr speciality, ale subsidiární platnost předpisů občanského práva vůči obchodnímu zákoníku. Zároveň nekoresponduje s tradičním chápáním průmyslových práv jako zvláštních nástrojů v hospodářské soutěži, při jejichž používání je potřeba dodržovat obecná pravidla soutěžního práva a je zakázáno je v hospodářské soutěži zneužívat.⁷⁶

Vzhledem k tomu, že ani jeden z nastíněných pohledů vzájemný vztah zcela nevystihuje, ani jeden z právních předpisů nelze vnímat jako nadřazený vůči tomu druhému, panuje všeobecný názor, že se zde poměr speciality neuplatní.⁷⁷

Druhou variantou je poměr subsidiarity. Jak jsem již zmínila výše, poměr subsidiarity má blízko k poměru speciality a může s ním být snadno zaměnitelný. Z poměru subsidiarity však neplyne nadřazenost jednoho právního předpisu nad jiným, ale spíše jakési věcné vymezení působnosti. V případě že zvláštní předpis nějakou otázku neupravuje, použije se ustanovení předpisu, který je vůči němu subsidiární. Můžeme rovnou vyloučit subsidiární platnost ZOZ, vzhledem k tomu, že předmět úpravy je užší než v případě nekalé soutěže.

Obecně lze vysledovat prvky subsidiarity v opačném případě, příkladem může být omezení účinků ochranné známky, kdy její vlastník nemůže zakázat třetím osobám užívat v obchodním styku jejich jméno a příjmení, údaje týkající se druhu, zeměpisného původu výrobku aj., pokud je toto užívání v souladu s obchodními zvyklostmi a zásadami

---

⁷⁶ ČERMÁK, K., jr. O vztazích mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem. *Bulletin Advokacie*, 2005, č.2, s.41

⁷⁷ např. MUNKOVÁ, J. *Právo proti nekalé soutěži. Komentář*. 2.vydání. Praha: C.H. Beck, 2001, s. 17, nebo ZDVIHALOVÁ, M. Právo proti nekalé soutěži v kontextu rozlišovací způsobilosti ochranných známek. *Průmyslové vlastnictví*, 2018, č. 3, s. 85

poctivého obchodního styku.⁷⁸ Rovněž druhá varianta není pro vyjádření vztahu mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem vhodná.

Třetí a poslední variantou, kterou se chystám rozebrat, je poměr komplementarity. Jedná se o variantu, která je pro popis vzájemného vztahu těchto úprav nejuvýstižnější a přiklání se k ní právní teorie i dlouhodobá soudní praxe. Poměr komplementarity můžeme vymezit tak, že se v tomto případě jedná o dvě nezávislé právní úpravy stejné právní síly, které především působí vedle sebe, v mezích své působnosti. To ovšem nevyklučuje jejich propojení a vzájemné doplňování.

Vlastníkovi ochranné známky ZOZ dává právo a zároveň povinnost svou známku užívat, zároveň však takové užívání musí být v souladu s právem proti nekalé soutěži, nesmí své právo zneužívat jednáním, které by bylo v rozporu s dobrými mravy soutěže. Právům k ochranným známkám je poskytnuta dvojitá ochrana – jsou chráněny samy o sobě a pokud jsou naplněny podmínky generální klauzule, je možné se domáhat ochrany i prostřednictvím práva proti nekalé soutěži.

Podle K. Čermáka jr. představuje právo nekalé soutěže určitý korektiv vůči právu známkovému. Všímá si především konstantní judikatury, která vykazuje určitou tendenci k upřednostňování práva proti nekalé soutěži oproti známkovému právu. Při vzájemné konfrontaci jsou práva plynoucí z ochrany před nekalou soutěží vnímána jako silnější, materiálnější oproti právům vlastníka registrované známky, které jsou označovány jako formální a slabší.⁷⁹ Z toho však rozhodně nelze dovozovat nadřazenost práva nekalé soutěže nad ochranou známkoprávní, je však nutné zabránit případům, kdy vlastník ochranné známky svého výlučného práva zneužívá k nekalosoutěžnímu jednání.

Obecným trendem, který můžeme již delší dobu sledovat, je přesun některých prvků nekalosoutěžní ochrany do ochrany známkoprávní. Tento trend je vyjádřen například institutem všeobecně známé známky a známky s dobrým jménem. Všeobecně známá známka je označení, které nezískalo ochranu zápisem do rejstříku, nýbrž svou obecnou známostí u veřejnosti. Chráněna je však jen ve vztahu k výrobkům, pro něž se stala všeobecně známou. Vlastník všeobecně známé známky je oprávněn k podání námitek proti zápisu shodné či zaměnitelné ochranné známky.

Oproti všeobecně známé známce je známka s dobrým jménem chráněna pro

---

⁷⁸ viz ust. §10 odst.1 ZOZ

⁷⁹ ČERMÁK, K., jr. O vztazích mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem. *Bulletin Advokacie*, 2005, č.2, s.46

všechny druhy výrobků a může se jednat o označení formálně registrované i o známku všeobecně známou. Znáмка s dobrým jménem je silnou, zavedenou známkou, která je v očích veřejnosti známá, spojená s dobrými vlastnostmi výrobků a je jí věnována důvěra. Rovněž vlastník ochranné známky s dobrým jménem je osobou oprávněnou k podání námitek.

Nejaktuálnějším projevem přesunu nekalosoutěžní ochrany do ochrany známkoprávní je změna legální definice ochranné známky, která vypuštěním požadavku grafické znázornitelnosti rozšiřuje předmět ochrany známkového práva.

3.1.2. Vztah známkového práva a práva nekalé soutěže v judikatuře

V soudní rozhodovací praxi se v zásadě setkáváme s dvěma kategoriemi případů. První kategorii můžeme vymezit jako případy, kdy dochází k souběhu známkoprávní ochrany a ochrany proti nekalé soutěži, tedy porušení práv k ochranné známce je současně nekalosoutěžním jednáním. Žalobce má zde na výběr, jestli se bude domáhat ochrany z titulu nekalé soutěže, porušení práv k ochranné známce či z obou těchto titulů zároveň.

Druhou kategorii představují případy, kdy vlastník ochranné známky sám jedná nekalosoutěžně. Tyto případy bohužel nejsou nijak neobvyklé, v praxi si můžeme představit například situaci, kdy jistý soutěžitel užívá označení, které není formálně chráněno, ale stalo se pro něho příznačným a zákazníci si toto označení se soutěžitelem a jeho produkty spojují. Známosti a dobré pověsti takového označení následně využije konkurent soutěžitele a zaregistruje si ho jako svou ochrannou známku.

Vztah komplementarity právních úprav vyjádřila ve svých rozhodnutích už prvorepubliková judikatura. Ilustrovat to můžeme na příkladu rozhodnutí „KRAKO“⁸⁰. Jednalo se o případ, kdy se jistý výrobce mýdel domáhal žalobou z titulu nekalé soutěže, aby bylo konkurenčnímu výrobcu uloženo zdržet se užívání obalu mýdla, který byl svou barevností a provedením zaměnitelný. Pro úplnost je nutné říci, že oba výrobci byli vlastníky ochranných známek.

Prvoinstanční rozsudek takový nárok nepřipustil s tím, že vlastník řádně zapsané ochranné známky vykonává své právo a výkonem svého práva (dokud známka není

---

⁸⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6.4. 1929, sp.zn. R I 1066/28

z rejstříku vymazána) se nemůže dopustit nekalé soutěže. Odvolací soud však tento rozsudek zrušil a Nejvyšší soud následně jeho závěry potvrdil. Nesouhlasil se závěrem soudu první instance, že vlastník ochranné známky se nemůže nekalé soutěže dopustit a vyjádřil komplementaritu těchto právních úprav: „*Uskutečňuje-li skutkový děj o sobě právní předpoklady pro použití obou těchto zákonů, není překážkou, by oprávněný nepoužil obou, ať zároveň, ať postupně, jak toho jeho právní nebo hospodářský zájem právě vyžadují.*“

Zároveň v rozsudku byl vyjádřen i korektiv práva nekalé soutěže ve vztahu k právu známkovému: „*Zápis známky, byť i řádně nabytý, má jen formální ráz... Výkon tohoto formálního práva se nesmí přičítat zásadě hmotného práva vyslovené v § 1 zák. o nek. sout., takže ten, kdo jest oprávněný užívat známky, smí svého formálního práva v zájmu vyšší materiální spravedlnosti použít jen v mezích poctivé soutěže a dobrých mravů, nesmí však ho zneužít k nekalému jednání a k poškození hmotného práva.*“

Po roce 1989, kdy vedle známkového práva opět začalo působit právo proti nekalé soutěži, se otázka jejich vzájemného vztahu stala znovu aktuální. Soudy nejprve nenavázaly na tradiční odpověď. Zpravidla přerušovaly řízení do doby, než bude skončeno řízení o výmaz známky u zápisného úřadu, rovněž odmítaly předběžným opatřením zakázat užívání známky, která je zaměnitelná, s odkazem na to, že se jedná o registrovanou známku a je stanovena dokonce povinnost tuto známku užívat.⁸¹

Změnu v tomto způsobu uvažování soudní praxe přineslo významné rozhodnutí „ČEZ“⁸², které výslovně odkazuje na předválečnou judikaturu. Společnost ČEZ si nechala reklamní agenturou vytvořit nový logotyp, do jehož propagace v médiích vložila značné finanční prostředky. Došlo však k odcizení zmíněného logotypu, který odpůrce přihlásil jako dvě ochranné známky. Po neúspěšném jednání s odpůrcem, ČEZ žádal soud první instance o vydání předběžného opatření, aby se odpůrce zdržel užívání těchto ochranných známek. Předběžné opatření odůvodňoval tím, že mu je tímto jednáním působena újma, která se stále zvyšuje.

Soud první instance odmítl uložit předběžné opatření s poukazem na to, že zákaz užívat ochrannou známku by byl v rozporu se ZOZ. Vrchní soud v Praze, jakožto soud odvolací, tuto argumentaci nižšího soudu odmítl a předběžné opatření nařídil. Odkázal se

---

⁸¹ HAJN, P. Průmyslová práva a ochrana proti nekalé soutěži. *Bulletin Advokacie*, 1996, č. 1, s. 8-9

⁸² Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12.6. 1995, sp.zn. 3 Cmo 1446/94

přítom na výše zmiňovaný případ „KRAKO“ a další předválečnou judikaturu. Ke vztahu právních úprav se v odůvodnění vyjádřil takto: „*V případě střetu je třeba zkoumat, kdo má prioritu práva. Ten pak má silnější právo a druhý musí ustoupit bez ohledu na to, zda má formální právo např. na základě úřední chráněné známky...I při nové zákonné úpravě platí pro jejich vzájemný vztah stejná zásada, tedy že užití i zapsané ochranné známky může být jednáním proti dobrým mravům soutěže, a tedy jednáním nekalým, proti kterému se druhá strana má právo bránit a soud je povinen její dotčené právo chránit.*“

V obdobném duchu byl rozhodnut spor dvou výrobců smetanových pomazánek, jejichž označení bylo zaměnitelné.⁸³ Odvolací soud ve sporu dal za pravdu výrobcí, jehož ochranná známka byla sice zaregistrována později, nicméně ještě před podáním přihlášky se pro něho toto označení stalo příznačným a vžitým u spotřebitelů, vzhledem k rozsahu dodávek a jejich postupnému navyšování. V odůvodnění k tomu uvedl: „*Pokud dodavatel kdykoli v době dvou let před podáním přihlášky vstoupí na trh s označením výrobku natolik razantně a v takovém rozsahu své produkce (event. za takové podpory reklamní kampaní), že označení se stane pro něho příznačným, pozdější přihláška a zápis ochranné známky nemůže bránit tomu, aby nadále své označení užíval. V tomto principu do zákona zakotveného se tak projevuje zásada dobrých mravů soutěže a soutěžní slušnosti, jež by měla ovládat veškeré podnikání.*“

Další rozsudek Vrchního soudu upozornil na to, že nekalosoutěžní užití nemusí spočívat pouze v označování zboží. „*Užitím jsou rovněž i úkony majitele ochranné známky, v nichž se o zapsanou známku opírá, známkou argumentuje a z titulu majitele této známky činí právní kroky vůči jiným osobám směřující k ochraně této známky a práv z ní vyplývajících.*“⁸⁴ V daném případě šlo o jednání, kterým žalovaný z pozice vlastníka ochranné známky bránil dodávkám výrobků žalobce, což bylo soudem zhodnoceno jako jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže.

Jisté odchýlení od dosavadního směru přineslo rozhodnutí ve věci „SELIKO MÁJKRÉM“.⁸⁵ Jednalo se o spor mezi společnostmi vyrábějícími masové paštiky a označujícími své výrobky ochrannými známkami Májka a Seliko Májkrém. V tomto sporu je zajímavé posouzení zaměnitelnosti a z hlediska vztahu úprav to, že soud, byť připustil naplnění znaků nekalé soutěže, nezakázal užívání ochranné známky.

---

⁸³ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15.2. 2000, sp.zn. 3 Cmo 89/98

⁸⁴ Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.6. 2002, sp.zn. 3 Cmo 589/2000

⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10.1. 2011, sp.zn. 23 Cdo 5184/2009

K otázce zaměnitelnosti se Nejvyšší soud vyjádřil ve shodě se soudy první instance a soudem odvolacím. Samotná slabika -máj, která je shodná, nečiní problémy při rozlišení těchto výrobků, známka Seliko Májkřém je dostatečně odlišena názvem výrobce a na rozdíl od Májky jde o sousloví. Jejich zaměnitelnost však hrozí s ohledem na velmi podobné provedení obalu výrobku (barvy, celková vizuální podoba etiket, gramáž, tvar obalu), kdy by spotřebitel mohl nabýt dojmu, že jde o produkci jednoho výrobce.

Soud dovedl naplnění všech znaků nekalé soutěže, jednáním v rozporu s dobrými mravy bylo ztvárnění obalu takovým způsobem, že snadno dojde k záměně. Nicméně, stejně jako soud první instance i soud odvolací, zpochybňoval petit, kde se žalobce domáhá zákazu užívání ochranné známky. Dovedl, že nelze užívání známky zakázat, dokud není zrušena v řízení ÚPV podle ust. § 31 odst. 2 ZOZ.

To, že se tento trend v rozhodování dále nerozšířil, můžeme dokumentovat na pozdějším rozsudku Nejvyššího soudu⁸⁶. V dovolání žalovaná argumentuje posledním zmíněným rozsudkem, nicméně v odůvodnění Nejvyšší soud uvádí pozdější rozsudky, které posoudily obdobné případy jinak a otevřeně se k nim hlásí.

Soudem první instance bylo žalované uloženo změnit svou obchodní firmu tak, aby neobsahovala výraz „tenergo“. Rovněž byla stanovena povinnost zdržet se jakéhokoli jiného užívání výrazu „tenergo“, což se dotklo práv k zaregistrované ochranné známce žalovaného, která tento výraz obsahovala. *„Bylo-li žalované uloženo zdržet se užívání jednoho z prvků její ochranné známky, znamená to de facto, že svou známku (tj. určité označení v té podobě, v níž bylo zapsáno do rejstříku ochranných známek) užívat nemůže.“*

Důvodem tohoto rozhodnutí byla zaměnitelnost s obchodní firmou žalobce, obsahující také jako dominantní prvek výraz „tenergo“, zaměnitelnosti přispíval i stejný obor činnosti a sídlo ve stejné budově. Pro úplnost je nutno dodat, že zakladatelem žalované společnosti byl bývalý zaměstnanec žalobce.

Soud v odůvodnění mimo jiné uvedl: *„Jednání dle formálního práva (tj. též práva z ochranné známky a z obchodní firmy) nevylučuje, aby soud dospěl k závěru, že takové jednání je jednáním nekalé soutěže...Právo k obchodní firmě samo o sobě nemůže být důvodem pro odepření práv vyplývajících z ochranné známky. To však platí pouze za předpokladu, že užívání takového práva je v souladu s obchodními zvyklostmi, dobrými*

---

⁸⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.3. 2017, sp.zn. 31 Cdo 3375/2015

mravy a pravidly hospodářské soutěže, že tedy není nekalým soutěžním jednáním (srov. § 2976 odst. 1 o. z.).“

3.2. Vztah označení původu a zeměpisných označení a práva nekalé soutěže

3.2.1. Teoretická východiska vzájemného vztahu právních úprav

OP a ZO patří stejně jako ochranné známky do širší kategorie práv k průmyslovému vlastnictví. Ochranné známky a OP a ZO se v mnoha ohledech liší, podrobněji jsem jejich rozdílnost rozebírala v kapitole první. Nicméně rozdílnost plynoucí zejména z jejich odlišného účelu není z hlediska vztahu s právní úpravou nekalé soutěže podstatná.

Odborné články a literatura se veskrze zabývají vztahem mezi známkovým právem (případně obecně průmyslovým vlastnictvím) a nekalou soutěží. Příčinou, proč se teorie zabývá vztahem OP a ZO a nekalé soutěže jen okrajově, je bezesporu jejich výrazně nižší kvantita oproti ochranným známkám. Nekalosoutěžní spory, které se dotýkají práv k OP či ZO, tím pádem nejsou tak časté.

Domnívám se však, že lze závěry týkající se vztahu známkového práva a práva nekalé soutěže analogicky aplikovat i na OP a ZO. Důvodem je jejich zařazení do kategorie práv k průmyslovému vlastnictví a z logiky věci stejně jako ochranné známky představují určitou výhodu v hospodářské soutěži pro toho, kdo má právo své výrobky takto označovat. Spotřebitelé si takto označených výrobků cení více, předpokládají jejich vyšší kvalitu, s ohledem na jejich zeměpisný původ, zvláštní postupy při výrobě apod. Právo označovat své výrobky OP či ZO tak ve výsledku může vést k vyššímu zisku. Tento jejich nesporný potenciál láká nepoctivé soutěžitele k tomu se na proslulosti takového označení nějakým způsobem přizívit.

Vzájemný vztah mezi právními úpravami můžeme (stejně jako u ochranných známek) charakterizovat jako poměr komplementarity. Právům plynoucím z OP a ZO je poskytována ochrana prostřednictvím zákona o OOPZO. Ust. § 24 zákona o OOPZO stanoví možnost domáhat se u soudu zákazu užívání OP nebo ZO na srovnatelném zboží, které nesplňuje podmínky pro užívání takového označení a stažení takového zboží z trhu. Ust. § 23 zákona o OOPZO vymezuje způsoby zakázaného jednání proti němuž jsou

zapsaná označení chráněna.

Souběžně může být poskytnuta ochrana i prostřednictvím práva nekalé soutěže, za předpokladu, že jednání, kterým bylo porušeno či ohroženo právo k zapsanému označení, zároveň naplňuje znaky generální klauzule nekalé soutěže. Na OP nebo ZO je možné aplikovat zejména speciální skutkovou podstatu klamavé označení zboží nebo služby podle ust. § 2978 ObčZ. V praxi si lze představit i situaci, kdy subjekt, oprávněný používat OP nebo ZO, jedná nekalosoutěžně. Užívání OP nebo ZO může kupříkladu představovat zásah do jiného práva na označení.

Zajímavostí je, že k souběhu či střetu právních úprav nemusí v některých státech vůbec dojít. Jedná se o státy, které nemají zvláštní systém ochrany sui generis a OP a ZO chrání pouze prostřednictvím práva proti nekalé soutěži. Podle I. Telce nevýhoda takové ochrany tkví v nevymezení chráněného statku v psaném právu (ten je právně definován až soudcovským právem v konkrétním sporu, přičemž v kontinentálním právním systému je problematické precedenční působení soudního rozhodnutí do budoucna).⁸⁷

3.2.2. Vzájemný vztah právních úprav v judikatuře

České soudy v průběhu let několikrát řešily souběh či střet právní úpravy označení zeměpisného původu a nekalé soutěže. Jako příklad, kdy je porušení práv k OP zároveň i nekalosoutěžním jednáním, uvádím případ užití zapsaného OP na výrobku nepocházejícím z dané oblasti, kterým se zabýval Nejvyšší soud.⁸⁸

Žalobce se zde domáhal ochrany proti jednání žalované, které spočívalo v užívání označení „Běloveská kyselka IDA“ a „IDA“ na minerálních vodách, které však pocházely z jiné oblasti. Soud první instance vyhověl žalobci částečně, když uznal jeho nárok za oprávněný ve vztahu k označení „Běloveská kyselka IDA“, ale užívání označení „IDA“ již nezakázal s poukazem na to, že toto označení neobsahuje geografický původ a není tedy odůvodněné žalované, jakožto majitelce ochranné známky v tomto znění, bránit v právu svou ochrannou známku užívat.

S tímto závěrem však odvolací soud ani Nejvyšší soud nesouhlasil. *„Nejen minerální voda s označením „B. k. I.“, ale rovněž minerální voda s označením „I.“*

⁸⁷ TELEEC, I. Některé základní otázky práva na označení původu výrobků. *Právní rozhledy*. 2016, č.1, s. 4

⁸⁸ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.7. 2008, sp.zn. 32 Cdo 3910/2007

podléhá režimu ochrany označení původu, neboť jde o název výrobku, který vyvolává ve spotřebitelské veřejnosti spojitost mezi takto pojmenovaným výrobkem a oblastí jeho původu, tj. k. ú. B.“ Nejvyšší soud dal tedy s konečnou platností za pravdu žalobci, když uznal jeho nároky i ve vztahu k označení „IDA“ a i tento způsob označování minerálních vod žalované kvalifikoval zároveň jako porušení práv k OP a nekalou soutěž, konkrétně pak jednání naplnilo znaky skutkové podstaty klamavé označování zboží a služeb a parazitování na pověsti. Závěrem podotkl, že označení „IDA“ není možné uvádět na minerálních vodách nepocházejících z oblasti, nicméně zmíněné označení na obalu například nealkoholických nápojů je v souladu s právem.

Další případ, který řešil Nejvyšší soud, ilustruje situaci, kdy může být užívání OP kvalifikováno jako nekalosoutěžní jednání.⁸⁹ Jednalo se zde o spor Budějovického Budvaru a Budějovického měšťanského pivovaru, kdy druhý zmíněný pivovar užitím zaměnitelného OP zasáhl do práv k ochranným známkám Budějovického Budvaru, čímž rovněž naplnil znaky generální klauzule nekalé soutěže. Odvolací soud dospěl k závěru, že v tomto případě vlastník ochranné známky nemá povinnost strpět užívání údajů o původu výrobku, i když jsou tyto údaje shodné či zaměnitelné s ochrannou známkou, protože užití tohoto údaje jako názvu výrobku není v souladu s obchodními zvyklostmi a dobrými mravy soutěže. Taktéž ze zákonné úpravy OP plyne, že užívání OP ve smyslu názvu či značky výrobku je v rozporu s účelem OP, kterým na rozdíl od ochranných známek není rozlišení výrobců, ale informování spotřebitelů o zeměpisném původu výrobků.

S názory odvolacího soudu se ztotožnil Nejvyšší soud a v odůvodnění mimo jiné uvedl: *„Použití dominantního prvku - slova „B.“ žalovanou na svých výrobcích a dalších svých předmětech zcela jednoznačně navozuje u spotřebitelů mylnou domněnku, že jde o pivo žalobce a reklamní předměty, jímž je takto propagována nově zaváděná značka žalobcova piva. Žalovaná tak ve svůj prospěch využila pověst konkurenta a jeho produkce, když pro odbyt svého výrobku totožného druhu a s určením pro shodný okruh spotřebitelů užila označení žalobcem dlouhodobě prosazované a spotřebiteli spojované s výrobkem a podnikem žalobce.“*

---

⁸⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.10.2008, sp.zn. 32 Cdo 4661/2007

4. Skutkové podstaty nekalé soutěže související s právy na označení

Generální klauzule nekalé soutěže je doplněna demonstrativním výčtem zvláštních skutkových podstat, které představují nejčastější zakázané jednání, ke kterému v praxi dochází. Zároveň však je možné stíhat i jednání, které se nedá podřadit pod některou ze zvláštních skutkových podstat, ale naplňuje znaky generální klauzule, zejména rozpor s dobrými mravy. V této kapitole se zaměřím pouze na zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže, které souvisí s právy na označení.

4.1. Klamavá reklama

Klamavou reklama můžeme popsat jako reklamu, která usiluje prostřednictvím nepravdy, zkreslené pravdy či za použití nejrůznějších klamavých způsobů o dosažení hospodářského prospěchu, kterého by soutěžitel jinak nedocílil, nebo nedocílil tak snadno či rychle.⁹⁰

U skutkové podstaty klamavé reklamy oproti předchozí úpravě v ObchZ došlo k určitým formulačním změnám, které její znění přizpůsobují směrnici 2006/114/ES. Změnila se definice klamavé reklamy uvedená v ust. § 2977 odst. 1 ObčZ a zároveň byly v ust. § 2977 odst. 2 zakotveny výrazné znaky reklamy, ke kterým soudy při jejím posuzování mají přihlížet. Tyto změny však nelze z hlediska rozhodovací praxe vnímat jako zásadní, spíše jde jen o určité upřesnění, které však nemá dopad na celkové pojetí a posuzování klamavé reklamy.

Při hodnocení klamavosti reklamy je nutné si uvědomit, že účelem jakékoli reklamy není sdělit úplnou pravdu, ale zaujmout a přilákat potenciální zákazníky, proto je do určité míry spojena s přeháněním či nadsázkou. Reklama bez těchto atributů by jen stěží mohla plnit svůj účel a zůstala by nepovšimnuta. Jako víceméně přijatelné reklamní přehánění je vnímána superlativní reklama, může však být shledána klamavou, pokud je tento údaj (např. nejvýnosnější spořicí účet v Čechách) nepravdivý.

---

⁹⁰ ONDREJOVÁ, D. Klamavá reklama v (novém) občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. 2015, č. 5, s. 160

Pro určení hranice mezi klamavou reklamou a běžným reklamním přeháněním je podstatné to, jak je reklama vnímána tzv. průměrným spotřebitelem. Nejvyšší soud v souladu s evropským pojetím vychází z „*průměrného spotřebitele, který má dostatek informací a je v rozumné míře pozorný a opatrný, s ohledem na sociální, kulturní a jazykové faktory...V reklamě zboží či služeb běžné potřeby již téměř každý spotřebitel očekává určité reklamní přehánění a nadsázku, jimž neuvěří.*“⁹¹ Hledisko průměrného spotřebitele se uplatní i při posuzování, zda jednání klame, či je způsobilé klamat a zda je zřejmě způsobilé ovlivnit hospodářské chování osob.

Klamavá reklama úzce souvisí s další skutkovou podstatou, která se dotýká práv na označení, a sice s klamavým označením zboží a služeb. O jejich vzájemné blízkosti vypovídá společné ustanovení pro obě tyto skutkové podstaty a v praxi často dochází k jejich souběhu. Z hlediska práv na označení je klamavou reklamou zejména využití chráněného označení nebo označení, které je s chráněným označením zaměnitelné v reklamě, tj. v reklamním spotu v televizi, na billboardech, na propagačních letácích nebo v jiné z rozmanitých forem reklamy.

Je nutné podotknout, že pravdivost v reklamě uvedeného údaje neznamena automaticky, že tento údaj není způsobilý klamat. Dokládá to mimo jiné i rozsudek Nejvyššího soudu, který řešil situaci, kdy jedním soutěžitelem bylo užíváno označení „Výrobky z TV“, přičemž skutečně propagoval své produkty spotem v televizi, avšak jen po velmi krátkou dobu a až po zahájení soudního řízení.⁹² Byl žalován dvěma dalšími soutěžiteli, kterým se nelíbilo užívání dovětky „Výrobky z TV“, stejně jako užívání označení, které zasahovalo do práv k ochranné známce jednoho z nich.

Nejvyšší soud odmítl závěr odvolacího soudu, že jednání žalované bylo v souladu s dobrými mravy soutěže s ohledem na pravdivost sporného označení „Výrobky z TV“ ve vztahu k jejím produktům. Podotkl se zřetelem na zákonné ustanovení, že i údaj sám o sobě pravdivý může být podán nekalosoutěžně a poukázal na dlouhodobou televizní reklamní kampaň žalobkyně v kontrastu s krátkodobou reklamní kampaní žalované, která zboží prodávala pod skoro totožným označením a se stejným dovětkem „Výrobky z TV“. V jednání žalované shledal jak klamavé, tak parazitní prvky.

---

⁹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.5. 2007, sp.zn. 32 Odo 229/2006

⁹² Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16.12.2015, sp.zn. 23 Cdo 3244/2015

Příkladem klamavé reklamy ve vztahu k ochranné známce je použití slova „majolka“ v televizní reklamě, čímž bylo zasaženo do práv k stejnojmenné slovní ochranné známce.⁹³ V reklamě bylo slovo „majolka“ použito jako označení druhu výrobku, bez souhlasu vlastníka je však zakázáno používat v obchodním styku označení shodné s ochrannou známkou pro stejné produkty, pro něž je ochranná známka zapsána. Soud první instance se vyjádřil k reklamnímu spotu takto: „*V rozporu s dobrými mravy soutěže pak je, pokud žalovaná vyzdvihla (zdůraznila) vlastnosti svého výrobku v reklamě tím, že zároveň snížila kvalitu srovnávaného výrobku žalobkyně b). Je přitom nerozhodné, zda pravdivě či nikoli.*“

4.2. Klamavé označení zboží a služeb

Klamavé označení zboží a služeb definuje zákon jako „*označení, které je způsobilé vyvolat v hospodářském styku mylnou domněnku, že jím označené zboží nebo služba pocházejí z určité oblasti či místa nebo od určitého výrobce, anebo že vykazují zvláštní charakteristický znak nebo zvláštní jakost.*“⁹⁴ Nezáleží přitom, jestli je takovéto označení uvedeno přímo na zboží, na jeho obalu, v obchodních listinách, na webových stránkách soutěžitele či jinde. Při hodnocení klamavosti je třeba přihlídnout i k vnější úpravě (časté je zejména uvádění podstatných informací velmi malým písmem), záměrnému vypuštění podstatných informací a používání zkratk.

Souvislost této skutkové podstaty s právy na označení je vyjádřena v ust. § 2978 odst. 3 ObčZ, podle kterého „*ustanoveními předchozích odstavců nejsou dotčeny jiné právní předpisy o ochraně průmyslového nebo jiného duševního vlastnictví*“. Toto ustanovení je třeba vykládat tak, že došlo-li klamavým označením zároveň k porušení předpisů, na něž je obecně odkazováno, je možné posuzovat tuto situaci podle práva proti nekalé soutěži, stejně jako podle předpisů, na něž ustanovení obecně odkazuje. Toto posouzení může následně vést ke stejným, ale i k odlišným závěrům o přípustnosti určitého označení.

Od klamavých označení je třeba odlišit označení druhu výrobků, jejichž použití je obecně dovoleno, pro ilustraci můžeme uvést označení sýr gouda. Označení by se stalo

---

⁹³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.8. 2017, sp.zn. 23 Cdo 2941/2015

⁹⁴ ust. § 2978 odst. 1 ObčZ

klamavým až v situaci, kdy by bylo doplněno výrazy jako „pravý“, „originální“ nebo při použití označení „sýr typu gouda“. O klamavé označení se nejedná ani v případě, kdy zeměpisný údaj vyjadřuje způsob přípravy – například španělský ptáček či vídeňská káva.⁹⁵ Označení „Horké jablko“ pro nealkoholický teplý nápoj bylo soudem zhodnoceno jako druhové označení, jehož použití si nelze nárokovat pro sebe a nelze žádat po konkurentovi zdržet se užívání takového označení.⁹⁶

V tomto případě byla posuzována zaměnitelnost označení výrobku dvou soutěžitelů, kdy žalobkyně považovala používání označení „Horké jablko“, případně „Horké jablíčko“ za zásah do jejích práv k ochranným známkám („HOT APPLE“ a „HOT APPLE – HORKÉ JABLKO“) a zároveň za nekalosoutěžní jednání. Soudy všech instancí však v daném případě nedovodily z hlediska průměrného spotřebitele zaměnitelnost s ochrannou známkou žalované (kombinovaná ochranná známka HOT & FruitY – horké jablíčko), rovněž z titulu nekalé soutěže byla žaloba zamítnuta, protože nebyly naplněny znaky generální klauzule – jednání v rozporu s dobrými mravy a způsobilost přivodit újmu jinému soutěžiteli. V odůvodnění byl zdůrazněn rozdíl mezi ochrannou známkou „HOT APPLE“ a označením „Horké jablko“, přičemž to druhé zmíněné soud nepovažuje za fantazijní označení typické pro žalobkyni, nýbrž druhové označení.

Klamavé označení zboží ve formě uvedení klamavého údaje o místě původu postihuje poměrně široký okruh případů, z nichž určitá část představuje zároveň i porušení práv k OP, případně ZO. Časté je užívání OP na výrobku, který pochází z jiné oblasti, obcházení ochrany OP či ZO prostřednictvím delokalizačních klauzulí ve formě -typu, -druhu apod. K neoprávněnému užívání OP na výrobku nepocházejícím z dané oblasti se vyjádřil soud v případě „Běloveská kyselka IDA“⁹⁷, který podrobněji rozebírám v podkapitole 3.2.2. Vzájemný vztah právních úprav v judikatuře.

V souvislosti s ochrannými známkami můžeme hovořit o klamavém označení zboží i v situaci, kdy výrobce používá symbol ®, ač není vlastníkem ochranné známky. Toto jednání vyvolává mylnou domněnku, že jde u tohoto výrobku o chráněné označení

---

⁹⁵ BEJČEK, J., HAJN, P., POKORNÁ, J. a kolektiv. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 223

⁹⁶ Úsnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.5. 2012, sp.zn. 23 Cdo 3773/2010

⁹⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.7. 2008, sp.zn. 32 Cdo 3910/2007

a může být na základě toho spotřebiteli upřednostněn před jinými výrobky. Judikatura obecně neoprávněné používání symbolu ® považuje za nekalosoutěžní jednání.⁹⁸

4.3. Srovnávací reklama

Postoj ke srovnávací reklamě v zemích kontinentální Evropy byl dlouhou dobu spíše negativní, s ohledem na fakt, že reklamní srovnávání realizuje soutěžitel, který se sám účastní hospodářské soutěže. Z tohoto důvodu nemůže být srovnání objektivní a vyvstává zde riziko, že půjde o reklamu klamavou.⁹⁹ Postupem času však převládlo neutrálnější stanovisko, které srovnávací reklamu dovoluje, avšak stanoví přísné podmínky přípustnosti, které je nutné splnit. Srovnávací reklamu tedy nelze vnímat výhradně negativně, při splnění požadavků, které jsou na ni kladeny, může sloužit jako významný informační zdroj pro porovnání nejrůznějších atributů zboží.

Stejně jako klamavá reklama je i reklama srovnávací upravena ve směrnici 2006/114/ES. Rozdílně je však ve směrnici upravena koncepce harmonizace těchto dvou skutkových podstat – u srovnávací reklamy členské státy nemohou přijmout přísnější právní úpravu, jedná se tzv. úplnou harmonizaci. Rozhodovací praxe SDEU se opakovaně vyjádřila ve smyslu, že podmínky kladené na srovnávací reklamu je třeba vykládat co nejpříznivějším způsobem pro tento druh reklamy.

Srovnávací reklama je vymezena jako „*reklama, která přímo či nepřímo označuje jiného soutěžitele nebo jeho zboží či službu*“.¹⁰⁰ Přímým označením soutěžitele je uvedení jeho názvu, obchodní firmy, ochranné známky apod. ve vlastní reklamě. Oproti tomu nepřímé označení může spočívat například v identifikaci soutěžitele prostřednictvím jeho známého sloganu, barev, které jsou pro něho typické apod.

Podmínky přípustnosti srovnávací reklamy můžeme rozdělit v zásadě do dvou skupin – jednak jsou to podmínky, které konkretizují požadavek poctivé soutěže (zákaz klamavosti, zlehčování soutěžitele a neoprávněného těžení z jeho pověsti či označení, zákaz nabízet napodobeniny produktů jiného soutěžitele), druhou skupinou jsou pak

---

⁹⁸ srov. Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp.zn. 3 Cmo 7/2001, Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.2. 2009, sp.zn. 23 Cdo 2032/2008

⁹⁹ BEJČEK, J., HAJN, P., POKORNÁ, J. a kolektiv. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 238-239

¹⁰⁰ ust. § 2980 odst. 1 ObčZ

požadavky kladené na samotné srovnání (srovnání relevantních vlastností zboží, zboží sloužící ke stejnému účelu).¹⁰¹

Je zřejmé, že práva na označení (a zejména ochranné známky) hrají ve srovnávací reklamě významnou úlohu, neboť přímým označením soutěžitele bývá často uvedení jeho ochranné známky v reklamě. Podle ust. § 8 odst. 2 ZOZ nikdo nesmí bez souhlasu vlastníka užívat v obchodním styku jeho ochrannou známku, nicméně z 15.bodu odůvodnění směrnice 2006/114/ES vyplývá, že při dodržení podmínek stanovených touto směrnicí zobrazením ve srovnávací reklamě nedochází k porušení práv vlastníka ochranné známky. Totéž bylo dovozeno judikaturou SDEU: *„Majitel zapsané ochranné známky není oprávněn zakázat, aby třetí osoby ve srovnávací reklamě užívaly označení podobné této ochranné známce pro zboží nebo služby totožné s těmi, pro něž byla zmiňovaná ochranná známka zapsána, nebo jim podobné, jestliže toto užívání nezpůsobí u veřejnosti nebezpečí záměny.“*¹⁰²

Ochranné známky jsou často ohroženy formou srovnávací reklamy na tzv. imitace značkového zboží, označeného ochrannou známkou. Touto problematikou se zabýval i SDEU v případě společností, které vyráběly a distribuovaly napodobeniny známých a úspěšných parfémů a současně vytvářely tzv. srovnávací seznamy, v nichž za pomoci ochranných známek identifikovaly, kterým známým parfémům se jejich vůně podobají.¹⁰³ *„Je nesporné, že cílem i účinkem srovnávacích seznamů, o něž jde ve věci v původním řízení, je označit veřejnosti původní parfém, za jehož napodobeninu mají být považovány parfémy uváděné na trh společnostmi Malaika a Starion... Čl. 3a odst. 1 směrnice 84/450 musí být vykládán v tom smyslu, že inzerent, který ve srovnávací reklamě výslovně či implicitně zmiňuje, že výrobek, který uvádí na trh, představuje napodobeninu výrobku nesoucího velmi známou ochrannou známku, představuje „zboží nebo službu jako napodobeninu nebo reprodukci“ ve smyslu tohoto článku 3a odst. 1 písm. h). Prospěch, jehož inzerent dosáhl díky takovéto protiprávní srovnávací reklamě, musí být považován za „získaný protiprávně“ z dobré pověsti spojované s touto ochrannou*

---

¹⁰¹ PATĚK, D. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 3, s.75

¹⁰²Rozsudek SDEU ze dne 12.6. 2008, ve věci C-533/06, O2 Holdings Limited a O2 (UK) Limited proti Hutchinson 3G UK Limited

¹⁰³Rozsudek SDEU ze dne 18.6. 2009, ve věci C-487-07, L'Oréal SA, Lancôme parfums et beauté & Cie SNC, Laboratoire Garnier & Cie proti Bellure NV, Malaika Investments Ltd, Starion International Ltd.

známkou, ve smyslu uvedeného čl. 3a odst. 1 písm. g).“

Spojitosť s OP nalezneme v jedné z podmínek kladených na srovnávací reklamu, která stanoví přípustnost reklamy, pokud „srovnává zboží s označením původu pouze se zbožím stejného označení“. ¹⁰⁴ Výklad, ať již sémantický, logický či jazykový, tohoto ustanovení vede k závěru, že srovnávací reklama je u výrobků s OP de facto zakázána. ¹⁰⁵

Tento závěr, vyplývající i ze směrnice 2006/114/ES, však popírá rozsudek SDEU ve věci „De Landtsheer Emmanuel“. ¹⁰⁶ Společnost De Landtsheer vyrábí a prodává několik druhů piva pod ochrannou známkou Malheur. V roce 2001 uvedla na trh nové pivo, vyráběné postupem, který vychází ze způsobu výroby šumivého vína, pod názvem „Malheur Brut Réserve“. Tomuto pivu chtěla společnost vtisknout punc výjimečnosti, a tak na lahvi, letáku a kartonovém obalu uváděla, že se jedná o první brut pivo na světě s odkazem na vinaře v oblasti Champagne ve Francii. Při prezentaci svých výrobků používala výraz „Champagnebier“ a poukazovala na charakteristické vlastnosti šumivého vína a především šampaňského. Francouzská společnost Veuve Clicquot Ponsardin SA žalobou žádala zdržení se užívání těchto výrazů s tím, že jsou jednak klamavé a rovněž se jedná o zakázanou srovnávací reklamu.

SDEU se v odůvodnění k tomuto případu vyjádřil takto: „Pokud jsou všechny ostatní podmínky přípustnosti srovnávací reklamy splněny, ochrana označení původu, jejímž důsledkem je absolutní zákaz srovnávání výrobků bez označení původu s výrobky s takovým označením, je neodůvodněná...Čl. 3a odst. 1 písm. f) směrnice musí být vykládán v tom smyslu, že ne každé srovnání, které se pro výrobky bez označení původu odvolává na výrobky s označením původu, je nedovolené.“ Odkázal i na svou ustálenou judikaturu, podle které mají být požadavky kladené na srovnávací reklamu vykládané pro ni co nejpříznivěji.

Tento rozsudek je někdy vnímán jako poněkud kontroverzní, poněvadž se dostává do rozporu s textem směrnice. Je otázkou, zda SDEU nepřekročil své kompetence, když zákonný text nejen vykládá, ale i určitým způsobem dotváří a mění.

---

¹⁰⁴ ust. § 2980 odst. 2 písm. d) ObčZ

¹⁰⁵ ONDREJOVÁ, D. Srovnávací reklama z pohledu práv na označení. *Právní fórum*, 2011, č.5, s. 210

¹⁰⁶ Rozsudek SDEU ze dne 19.4. 2007, ve věci C-381/05, De Landtsheer Emmanuel SA proti Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, Veuve Clicquot Ponsardin

4.4. Vyvolání nebezpečí záměny

Vyvolání nebezpečí záměny v sobě zahrnuje tři dílčí skutkové podstaty – zásah do práv k formálně chráněnému označení (např. ochranná známka, obchodní firma), zásah do práv k nechráněnému označení, které se však stalo pro soutěžitele příznačným a napodobení cizího výrobku, obalu či výkonu. Užitím shodného nebo podobného označení, které již používá jiný soutěžitel, je způsobena u spotřebitelů možnost záměny soutěžitelů, případně klamná představa, že jsou soutěžitelé určitým způsobem propojeni.

Tato skutková podstata představuje určité rozšíření a doplnění ochrany poskytované ochranným známkám. Chrání i neregistrovaná označení, která se stala příznačnými a mezi jednotlivými druhy označení dochází k tzv. křížové ochraně. Tu můžeme vysvětlit tak, že se například ochranná známka může prosadit nejen proti zaměnitelné ochranné známce, ale i proti obchodní firmě, neregistrovanému označení a naopak. Při řešení střetů mezi označeními je rozhodující zpravidla časová priorita, tj. okamžik, kdy se stala ochrana označení účinnou.¹⁰⁷

V případě, že označení operuje se slovy běžné slovní zásoby, zvláště pak když se jedná o pojmy vyjadřující povahu a vlastnosti výrobku, musí soutěžitel počítat s tím, že tato slova budou chtít užívat i jiné soutěžitelé, nelze si je monopolizovat pro sebe. Jako příklad můžeme uvést snahu společnosti Nescafé o ochranu motivu červeného hrnku, který používá v reklamních kampaních a označení „Classic“, které tvoří součást její slovní ochranné známky.

Nejvyšší soud se vyjádřil shodně jako soud první instance i soud odvolací: *„Obsahuje-li slovní ochranná známka žalobkyně a) slovo druhové, obecné – „classic“, jeho užití žalovanými ve spojení s dalším výrazem či výrazy na obalech výrobků, i vzhledem k jeho rozšířenému užívání i dalšími soutěžiteli, nelze považovat za rozporné s obchodními zvyklostmi, dobrými mravy či pravidly hospodářské soutěže.“*¹⁰⁸ Rovněž byla odmítnuta možnost zákazu užívání červeného hrnečku, s tím, že se nejedná o jedinečný a příznačný prvek žalobkyně a nelze si „zabrat“ používání jakéhokoli červeného hrnečku jen pro sebe.

---

¹⁰⁷ ŠVESTKA, J., DVORÁK, J., FIALA, J. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI.* Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, s. 1193

¹⁰⁸ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.1.2009, sp.zn. 23 Cdo 2755/2008

Ve sporech týkajících se zaměnitelnosti ochranných známek je nebezpečí záměny otázkou právní, tzn. je věcí soudcovského uvážení. Posuzování zaměnitelnosti je prováděno s ohledem na to, jak působí zaměnitelná označení na průměrného spotřebitele. Je třeba mít na paměti, že spotřebitel nemá možnost porovnat označení vedle sebe, vnímá je s časovým odstupem a v paměti mu utkví určitý celkový dojem vycházející z dominantních prvků ochranné známky, není možné presumovat, že by si zapamatoval nejrůznější detaily. Zkoumání zaměnitelnosti není omezeno jen na znaky daných ochranných známek, nýbrž je prováděno s ohledem na všechny relevantní okolnosti daného případu.¹⁰⁹

Jako z pohledu průměrného spotřebitele zaměnitelné byly soudem zhodnoceny názvy časopisů s erotickou tematikou „Extáze“ a „Sextaze“.¹¹⁰ Žalobkyně i žalovaná chránily název svého časopisu ochrannou známkou, přičemž časopis „Extáze“ byl vydáván od roku 1992, „Sextaze“ začala vycházet později, roku 2000. Zaměnitelnost vznikla volbou názvu, který je z vizuálního a fonetického hlediska téměř totožný, možnosti záměny nahrávalo rovněž obdobné provedení titulní strany časopisu i cílení na potenciální stejný okruh odběratelů. Navzdory rozmanitým možnostem, které měla žalovaná při volbě názvu svého časopisu, vybrala si název, který v sobě obsahuje název žalobkyně a nesnažila se ani odlišit se typem, barvou písma a celkovým provedením. Soudy všech instancí došly ke shodnému závěru, že žaloba je důvodná z titulu nekalé soutěže i z titulu známkoprávní ochrany, protože jednáním žalované došlo k zásahu do ochranné známky žalobkyně a toto jednání současně naplnilo znaky generální klauzule a skutkové podstaty vyvolání nebezpečí záměny.

Další případy z české judikatury, vztahující se k této skutkové podstatě, uvádím v subkapitole 3.1.2. Vztah známkového práva a práva nekalé soutěže v judikatuře, na kterou zde odkazují.

---

¹⁰⁹ ČERMÁK, K., jr. Spory v oblasti ochranných známek. *Právní rádce*. 2006, č. 3, s. 15

¹¹⁰ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.11.2006, sp.zn. 32 Odo 1151/2005

4.5. Parazitování na pověsti

Parazitování na pověsti zákon definuje jako „zneužití pověsti závodu, výrobku nebo služby jiného soutěžitele umožňující získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl“.¹¹¹ Účelem tohoto jednání je „přiživit se“ na úspěchu jiného subjektu, těžit z jeho dobrého jména, aniž by nekalosoutěžně jednající soutěžitel musel sám vynakládat peníze, vlastní úsilí, čas apod. Parazitní rysy lze najít také v jiných skutkových podstatách nekalé soutěže, a tak se často bude parazitování na pověsti vyskytovat v souběhu s klamavým označením zboží, vyvoláním nebezpečí záměny či nepřípustnou srovnávací reklamou.

I tato skutková podstata má úzkou souvislost s právy na označení. Dobrá pověst soutěžitele na trhu je představována právě ochrannou známkou, do jejíž dlouhodobé propagace a zvyšování její hodnoty jsou vkládány nemalé finanční prostředky. OP a ZO mohou být rovněž ohroženy parazitním jednáním, půjde zejména o případy, kdy jsou OP neoprávněně označovány výrobky, které z dané oblasti nepocházejí. Nepřekvapivým faktem je, že parazitování na pověsti se nejčastěji dotýká známých, zavedených společností, jejichž ochranné známky vykazují znaky známek s dobrým jménem či všeobecně známých známek.¹¹² Parazitování na pověsti ochranné známky velmi významně poškozují, dochází k rozměňování ochranné známky a snižování její rozlišovací způsobilosti.

V praxi se lze setkat i s případy, kdy je sporné, zda jde o parazitování na pověsti či o „vztah symbiózy“, ve kterém soutěžitel může z jednání využívajícího subjektu získat i určitý prospěch. P. Hajn uvádí příklad francouzské společnosti vyrábějící dětské šampaňské pod názvem „Champomy“, zažalované subjektem, který chrání OP „Champagne“. Soud zde dospěl k závěru, že jednání žalované nemusí výrobce šampaňského poškozovat, ale naopak jim může být ku prospěchu. Děti si navyknou při oslavách pít „Champomy“ a jako dospělí pak s větší pravděpodobností budou pít při podobných příležitostech šampaňské.¹¹³

---

¹¹¹ ust. § 2982 ObčZ

¹¹² ČADA, K. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 317

¹¹³ BEJČEK, J., HAJN, P., POKORNÁ, J. a kolektiv. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, s. 229-230

Existuje mnoho rozmanitých způsobů, jak lze parazitovat na ochranné známce a potažmo i na závodu vlastníka ochranné známky a jeho dobré pověsti. Zajímavým případem, kterým se zabývaly české soudy, bylo neoprávnění použití ochranné známky společnosti Louis Vuitton na zadní kapotě a zadních blatnících automobilu Jaguar v rámci reklamní akce.¹¹⁴ Společnost Louis Vuitton podala žalobu z titulu porušení práv k ochranné známce a také z titulu nekalé soutěže s tím, že jednání žalobce spočívalo v parazitování na pověsti společnosti Louis Vuitton a také bylo argumentováno poškozením žalobce spojením se slevovou akcí, když tato společnost slevy neposkytuje a orientuje se na prodej luxusního zboží. Žalovaný se bránil argumentem, že měl ke svému jednání souhlas zástupkyně žalobce a ihned po zjištění postoje žalobce bylo vozidlo z akce staženo.

Soud první instance považoval žalobu z titulu porušení práv k ochranné známce za oprávněnou, protože žalovaný neměl licenci pro použití ochranné známky při své reklamní akci. Z tohoto důvodu již neprováděl dokazování, jak dlouho předmětné vozidlo bylo součástí reklamní kampaně a zda byl dán souhlas ústně a přiznal žalobci přiměřené zadostiučinění ve formě zveřejnění omluvy v tisku, finanční zadostiučinění neshledal důvodným.

Na základě odvolání podaného žalobcem se případem zabýval Vrchní soud, který se neztotožnil se závěrem, že souhlas s užitím ochranné známky může její vlastník poskytnout jen formou licenční smlouvy. Nevyhovění návrhům na provedení dokazování, zda byl či nebyl udělen ústní souhlas zástupkyní žalobce, není proto správným postupem. Další pochybení spatřoval v neposouzení tohoto jednání jako nekalosoutěžního z důvodu chybějícího soutěžního vztahu, vzhledem k jinému segmentu trhu, kde se tito soutěžitelé pohybují.

V odůvodnění se vyjádřil takto: „*Potisk s všeobecně známým označením žalobce, vnímaným veřejností nepochybně též jako symbol luxusního značkového zboží, byl použit k zdůraznění výjimečnosti nabídky žalovaného, prezentované na dané akci. Není tedy rozhodné, že účastníci se pravidelně pohybují na jiných trzích, zde došlo k využití soutěžních výkonů jednoho soutěžitele...soutěžitelem druhým k prosazení se s výrobky na trhu a k zaujmutí výhodnější soutěžní pozice na něm, tedy k založení soutěžního vztahu ad*

---

¹¹⁴ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.9. 2010, sp.zn. 3 Cmo 34/2010

hoc... Jednání žalovaného bylo založeno na využití zákonem chráněného průmyslového práva žalobce, ...takové jednání za předpokladu, že mu žalobce neudělil souhlas s užitím své ochranné známky...je třeba mít za rozporné s dobrými mravy soutěže.“

Chráněny proti parazitování na pověsti jsou i hovorové, zkrácené verze ochranné známky, jak vyplývá i z dalšího případu, týkajícího se označení „Bohemka“.¹¹⁵ Nejvyšší soud zde dal za pravdu žalobci, vlastníkově několika ochranných známek ve znění „Bohemia Sekt“. Pokud žalovaný prodává vína pod označením „Bohemka“, jde o jasný případ parazitního jednání, těžícího ze známosti šumivého vína „Bohemia Sekt“, protože značná část veřejnosti si výraz „Bohemka“ spojuje právě s produkcí žalobce. Je tak irelevantní, že žalovaný je vlastníkem stejnojmenné obchodní firmy a několika ochranných známek.

Poměrně nedávným případem parazitování na pověsti byl spor o užívání označení „Magnéziová“.¹¹⁶ Společnost, která produkuje minerální vodu „Magnesia“ a zároveň je vlastníkem několika ochranných známek, na svého konkurenta v důsledku užívání tohoto označení podala žalobu. Soud první instance i soud odvolací došel k závěru o zaměnitelnosti s označením žalobkyně, daným použitím stejného barevného a grafického ztvárnění etikety, podobným tvarem lahve a v souvislosti s tím se jeví označení „Magnéziová“ jako snaha přiživit se na dobré pověsti ochranných známek žalobkyně.

Nejvyšší soud odmítl v zásadě všechny námitky dovolatelky, nicméně se negativně vyjádřil k formulaci uložené povinnosti: *„Povinnost spočívající ve zdržení se užívání slova „magnéziová“ jako „obchodního názvu minerální vody“ však není materiálně vykonatelná, neboť na rozdíl od minerální vody není „obchodní název“ dostatečně určitý pojem – není zřejmé, za jakých okolností je slovo „magnéziová“ zakázáno užívat.“*

Z tohoto důvodu byly rozsudky soudů nižší instance zrušeny a věc se vrátila zpět k Městskému soudu v Praze. Konkrétněji formulovaný petit na „zdržení se užití slova magnéziová umístěného v centrální části obalů nebo reklamních materiálů, ve velikosti písma, které je větší než písmo, ve kterém jsou provedena slova minerální voda“ již byl

---

¹¹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.1.2011, sp.zn. 23 Cdo 4933/2009

¹¹⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2. 2016, sp.zn. 32 Cdo 4292/2015

úspěšný. Nic na tom nezměnilo odvolání podané žalovanou ani dovolání, které bylo pro nepřipustnost odmítnuto.¹¹⁷

---

¹¹⁷ Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.12. 2018, sp.zn. 23 Cdo 2946/2018

5. Prostředky ochrany práv na označení

Pokud dojde k zásahu do práva na označení, právní řád poskytuje vlastníkům ochranných známek i oprávněným uživatelům OP a ZO mnoho možností, jak se mohou proti takovému zásahu bránit. V druhé kapitole jsem již rozebrala možnosti obrany, které nabízí právo proti nekalé soutěži. Nekalosoutěžní ochrana poskytovaná právům na označení je ochranou relativní, je možné se domáhat také absolutní ochrany práv na označení, tzn. ochrany těchto práv samotných.

Další prostředky, kterými se lze bránit proti neoprávněným zásahům do práv na označení, jsou obsaženy v rámci práva občanského, správního a trestního. Zvláště některé z těchto právních prostředků ochrany svým významem rozhodně nejsou zanedbatelné a stojí za to je rozebrat hlouběji.

5.1. Soudní prostředky ochrany práv na označení

Právům na označení je mimo již zmíněné nekalosoutěžní ochrany poskytována absolutní ochrana, plynoucí z jejich právní úpravy. Rozdíl oproti prostředkům ochrany proti nekalé soutěži spočívá především v procesním postavení žalobce.

V nekalosoutěžním sporu musí žalobce dokazovat celou řadu skutkových okolností – například existenci soutěžního vztahu, účast v hospodářské soutěži, to, že určité označení začal užívat jako první na trhu apod. Oproti tomu při uplatnění soudní ochrany práva na označení postačuje dokázat pouze existenci registrace předmětu průmyslového vlastnictví, procesní pozice žalobce je tedy podstatně jednodušší.¹¹⁸ Časté jsou žaloby z obou těchto titulů souběžně, tento postup je bezpochyby výhodný a lze doporučit.

Prostředky ochrany jednotlivých předmětů průmyslového vlastnictví souhrnně vymezuje zákon č. 221/2006, o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVPPV“). Subjektem, který je oprávněn vymáhat práva, je vlastník, dále též nabyvatel licence (v případě ochranné známky) a profesní organizace ochrany práv (nejčastěji půjde o sdružení

---

¹¹⁸ ČERMÁK, K., jr. O vztazích mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem. *Bulletin Advokacie*, 2005, č.2, s. 42

výrobců výrobků označených OP či ZO).

Nároky, které lze při zásahu do práva na označení žádat, se v zásadě neliší od nároků z titulu nekalé soutěže, nicméně i zde nalezneme určité drobné rozdíly, které budou osvětleny v rámci této podkapitoly.

5.1.1. Zdržovací a odstraňovací nárok

Při porušení nebo ohrožení práv k průmyslovému vlastnictví je primárním nárokem oprávněné osoby, aby se porušovatel tohoto jednání zdržel a jeho následky odstranil. Způsoby odstranění následků spočívají zejména v stažení výrobků z trhu, případně jejich zničení a zničení materiálů a nástrojů používaných při činnostech, kterými jsou porušována práva.¹¹⁹ Zničení materiálů a nástrojů může představovat citelnou újmu na právech vlastníka, soud proto při svém rozhodování zváží, zda byly tyto nástroje užívány výlučně k porušování práv, jaká je jejich hodnota v poměru ke způsobené škodě a rovněž přihlédne k právům třetích osob.

Zdržovací a odstraňovací nárok lze uplatňovat i vůči osobám, které samy neporušují práva k průmyslovému vlastnictví, ale svojí činností porušování těchto práv umožňují třetím osobám, jedná se například o výrobce šablon a raznic, které se dají použít k padělání ochranné známky.¹²⁰

Alternativu zdržovacího a odstraňovacího nároku představuje peněžité vyrovnání, které může soud nařídit na návrh porušovatele. Předpokladem pro uložení je nepřiměřená újma, která by byla způsobena uplatněním zmíněných nároků a to, že porušovatel nevěděl a nemohl vědět o tom, co jeho jednání způsobí. V případě úspěchu oprávněné osoby může být porušovateli uložena zároveň i povinnost uveřejnění rozsudku na své náklady.

5.1.2. Náhrada škody, vydání bezdůvodného obohacení a přiměřené zadostiučinění

Nárok na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení a přiměřené zadostiučinění se v podstatě shoduje s právní úpravou těchto nároků v rámci práva proti nekalé soutěži. Právní úprava v ZVPPV vychází z tradičního rozdělení na škodu imateriální, v jejímž důsledku lze žádat přiměřené zadostiučinění a škodu materiální,

---

¹¹⁹ viz ust. § 4 odst. 1 ZVPPV

¹²⁰ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář.* 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s.368

z které plyne nárok na náhradu škody, případně na vydání bezdůvodného obohacení. Jednotlivé nároky jsou podrobněji upraveny v ObčZ.

ZVPPV stanoví alternativní způsob určení škody paušální částkou ve výši dvojnásobku licenčního poplatku, který by porušovatel za užívání předmětu průmyslového vlastnictví musel vlastníkovvi zaplatit. V případě neúmyslného porušení tato částka činí jednonásobek obvyklého licenčního poplatku. Výše licenčního poplatku je stanovena znaleckým posudkem (zpravidla na návrh žalobce).

Volbou tohoto alternativního způsobu může odpadnout dokazování výše skutečné škody či bezdůvodného obohacení, které bývá ve sporech z porušování práv k průmyslovému vlastnictví zdlouhavé a obtížné.¹²¹

5.1.3. Právo na informace

Účelem dalšího nároku, plynoucího z ZVPPV, je posílení postavení žalobce prostřednictvím poskytnutí informací. Žalobce pak může zvážít účelnost žaloby, dohledat řetězec podnikatelů, kteří se na porušování práv podílí či určit náhradu škody na základě informace o množství držených výrobků a jejich ceně.¹²²

Informaci lze žádat nejen po výrobci, ale i po dalších osobách, které s takovým zbožím přišli určitým způsobem do styku – tzn. po zpracovateli, skladovateli, distributorovi či dodavateli. V případě, že v přiměřené lhůtě není informace poskytnuta dobrovolně, lze právo na informaci uplatnit soudní cestou. Soud návrhu nevyhoví v případě, že by tím došlo k hrubému porušení práv povinného. Rovněž není možné žádat informaci, která je veřejně dostupná.

---

¹²¹ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 45

¹²² HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví)*. Komentář. 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 365

5.2. Prostředky ochrany správního práva

5.2.1. Řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví

Vlastníky ochranných známek jsou často využívána řízení před ÚPV, a to především z důvodu jejich dostupnosti a rychlosti oproti soudnímu řízení. Jedná se o podání námitek ještě před zápisem ochranné známky do rejstříku, řízení o zrušení ochranné známky a řízení o její neplatnosti. Z hlediska mé práce se zaměřím pouze na důvody podání návrhu související s klamavostí a obecně s nekalou soutěží.

5.2.1.1. Námitky k zápisu ochranné známky

Podání námitek proti zápisu ochranné známky je prostředkem ochrany, který mohou využít vlastníci starších práv, pokud se domnívají, že tato jejich práva mohou být zápisem ochranné známky dotčena. Okruh osob, oprávněných podat námitky, taxativně stanovuje ust. § 7 ZOZ. Možnost podat námitky je omezena lhůtou tří měsíců od zveřejnění přihlášky ve Věstníku Úřadu.

Nejčastěji se bude jednat o vlastníky starších ochranných známek, které jsou shodné či podobné s přihlašovaným označením. Je třeba zdůraznit, že se jedná o tzv. dvojí identitu – je nutné, aby shodné či podobné byly i výrobky nebo služby, pro které je označení přihlašováno.

Hlediska, která při posuzování podobnosti ochranných známek ÚPV zohledňuje, jsou dána dlouhodobou praxí – jedná se zejména o hledisko vizuální, fonetické a významové. Důležitý je rovněž celkový dojem ochranné známky.¹²³ Tím se nicméně nevylučuje posuzování jednotlivých prvků známky, zvláště těch výrazných a dominantních. Konečně, stejně jako u nekalosoutěžních sporů, posuzování pravděpodobnosti záměny je prováděno z hlediska průměrného spotřebitele, jemuž je výrobek označený ochrannou známkou určen.

---

¹²³ HORÁČEK, R., ČADA, K., HAJN, P. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 31

Posílená ochrana je poskytována vlastníků ochranných známek s dobrým jménem. Vlastník ochranné známky s dobrým jménem je oprávněn podat námitky bez ohledu na to, zda je konfliktní ochranná známka zapisovaná pro shodné výrobky či služby. Podmínkou však je, aby užívání přihlašovaného označení neoprávněně těžilo z rozlišovací způsobilosti či dobrého jména ochranné známky, či jim bylo na újmu.¹²⁴

Dobré jméno, tedy to, že veřejnost ochrannou známku zná a spojuje ji s dobrými vlastnostmi označovaných výrobků, je nutné v řízení o námitkách prokázat. Relevantní skutečností při dokazování bude především podíl ochranné známky na trhu, intenzita a délka jejího užívání a prostředky investované do reklamy.¹²⁵ Je však třeba doplnit, že menší tržní podíl nemusí vést k závěru, že známka nezískala dobré jméno. Příčinou může být to, že ač je výrobek známý většině veřejnosti, jen malá část si ho může koupit (např. hodinky Rolex, kabelka Louis Vuitton apod.).¹²⁶

Z hlediska tématu mé práce považuji za důležité zmínit další oprávněnou osobu k podání námitek, a to vlastníka staršího práva z jiného průmyslového vlastnictví. Tímto právem může být i právo ze zapsaného OP či ZO, které může být přihláškou ochranné známky dotčeno.

5.2.1.2. Řízení o zrušení ochranné známky

Návrh na zrušení ochranné známky může podat kdokoli, aniž by bylo nutné osvědčit právní zájem. Ochrannou známku lze zrušit z důvodů stanovených v ust. § 31 ZOZ. Jedná se o skutečnosti, které nastaly až po zápisu ochranné známky do rejstříku.

Pokud je ochranná známka v tomto řízení zrušena, stane se tak s účinky ex nunc. S ohledem na téma této práce nás bude zajímat především zrušení ochranné známky z důvodu dodatečné klamavosti a zrušení na základě soudního rozhodnutí.

---

¹²⁴ viz ust. § 7 odst. 1 písm. c) ZOZ

¹²⁵ DE KORVER, Z. *Sporná řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 32-33

¹²⁶ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář*. 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s.65

Zrušení ochranné známky z důvodu dodatečné klamavosti

Podle ust. § 31 odst. 1 písm. c) ZOZ bude na základě návrhu zrušena ochranná známka, která v důsledku svého užívání může vést ke klamání veřejnosti, zejména pokud jde o povahu, jakost nebo zeměpisný původ těchto výrobků nebo služeb.

Dodatečná klamavost může vzniknout jako následek převodu ochranné známky nebo poskytnutí licence k jejímu užívání.¹²⁷ Nový vlastník či nabyvatel licence pak například užívá ochrannou známku, která v sobě zahrnuje údaj o zeměpisném původu, ale výroba již probíhá na jiném místě.

Jako příklad zrušení z důvodu dodatečné klamavosti můžeme uvést případ ochranné známky „ARCIBISKUPSKÉ VINNÉ SKLEPY KROMĚŘÍŽ“. „Z podání obou účastníků vyplývá, že vlastník napadené ochranné známky měl pronajaty sklepy v prostorách A. v K. ke svému podnikání a svoji činnost v nich provozoval ještě před podáním přihlášky napadené ochranné známky. Z obsahu spisu však zároveň vyplývá, že své sídlo přemístil z K. do H. a v době podání návrhu na zrušení již v uvedených prostorách nepodnikal. Zároveň z podání účastníků...vyplývá, že dne 21.1.2004 bylo vydáno...rozhodnutí o vyloučení navrhovatele ze společnosti A., (tedy vlastníka napadené ochranné známky), přičemž oba účastníci tvrdí, že rozhodnutí o zrušení účasti navrhovatele v uvedené společnosti nabylo právní moci k 7.9.2004. Po zápisu napadené ochranné známky do rejstříku ochranných známek tedy došlo k tomu, že tato ochranná známka může ve vztahu k veřejnosti působit klamavě, neboť předmětné výrobky nepocházejí z arcibiskupských vinných sklepů a ani se arcibiskupství nijak nepodílí na činnosti vlastníka napadené ochranné známky.“¹²⁸

Zrušení na základě soudního rozhodnutí

Na základě ust. § 31 odst. 2 ZOZ bude zrušena ochranná známka, o níž bylo soudem pravomocně rozhodnuto, že její užívání je nekalosoutěžním jednáním. Návrh na zrušení lze podat v prekluzivní lhůtě 6 měsíců od právní moci rozhodnutí. ÚPV v řízení nezkoumá, zda užití ochranné známky představuje nedovolené soutěžní jednání, poněvadž tuto skutečnost již zkoumal soud.¹²⁹

---

¹²⁷ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář. 3. doplněné vydání.* Praha: C.H. Beck, 2015, s.232

¹²⁸ Rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 31.8. 2006, sp.zn. O-131902

¹²⁹ DE KORVER, Z. *Sporná řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví.* Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, s. 119

Účelem tohoto řízení je uvedení rejstříku do stavu, který je souladný se soudním rozhodnutím, jde o určitý způsob koordinace mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem.

5.2.1.3. Řízení o neplatnosti ochranné známky

Institut prohlášení známky za neplatnou nahradil dřívější výmaz ochranné známky. Jeho cílem je odstranit závadný stav vzniklý již zápisem ochranné známky do rejstříku. Řízení může být zahájeno nejen na návrh, ale i z moci úřední. Pokud je návrhu na neplatnost ochranné známky vyhověno, ochranná známka je zrušena s účinky *ex tunc*, tzn. hledí se na ni, jako by nebyla do rejstříku vůbec zapsána.

Návrh na prohlášení známky za neplatnou z důvodů uvedených v ust. § 4 ZOZ (absolutní překážky zápisné způsobilosti), nebo z důvodu, že přihláška nebyla podána v dobré víře, je oprávněn podat kdokoli. V případě prohlášení neplatnosti podle ust. § 32 odst. 3 ZOZ jsou k podání návrhu oprávněny pouze osoby taxativně vyjmenované v § 7 ZOZ, které mohly podat námitky proti zápisu ochranné známky.

Je nutné upozornit na to, že ochranná známka může být prohlášena za neplatnou i po svém zániku (tzn. po vzdání se vlastníka, uplynutím doby platnosti či jejím zrušení).¹³⁰ Důvodem je to, že přestože známka zanikla, její vlastník se může domáhat svých práv plynoucích z ust. § 8 ZOZ za dobu, kdy byla známka zapsána v rejstříku. Neplatnost je však stanovena *ex tunc*, což znamená, že žádná práva vzniknout nemohla.¹³¹

Řízení o neplatnosti ochranné známky můžeme shrnout tak, že slouží jako prostředek korekce stavu, kdy došlo k zápisu ochranné známky, přestože nesplňuje podmínky ochrany a zároveň jako prostředek ochrany pro vlastníky starších práv, jejichž námitky nebyly úspěšné, případně je z určitých důvodů nepodali.

5.2.2. Přestupkové řízení

Porušení práv průmyslového vlastnictví může být přestupkem, pokud toto porušení nedosahuje takové nebezpečnosti pro společnost jako trestný čin. Řízení o přestupku probíhá před přestupkovými komisemi obecních, krajských a městských úřadů. Dřívější právní úprava vymezovala v ust. § 33 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích

---

¹³⁰ viz ust. § 32 odst. 6 ZOZ

¹³¹ HORÁČEK, R., BISKUPOVÁ, E., DE KORVER, Z. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář.* 3. doplněné vydání. Praha: C.H. Beck, 2015, s. 243

souhrnně přestupky na úseku porušování průmyslových práv. V současnosti, v důsledku změn v oblasti přestupkového práva, nalezneme tuto skutkovou podstatu přímo v ZOZ.

Přestupku se dopustí ten, kdo neoprávněně užívá ochrannou známku.¹³² Za toto jednání je možné pachateli přestupku uložit pokutu až do výše 250 000 Kč nebo zákaz činnosti.¹³³ V případě, že je pachatelem podnikatel (fyzická či právnická osoba), lze uložit rovněž zveřejnění rozhodnutí o přestupku.¹³⁴ Nejmarkantnějším rozdílem oproti původní úpravě je podstatně vyšší pokuta, kterou lze pachateli uložit.

Pro přestupky týkající se OP a ZO můžeme využít ust. § 10 odst. 1 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů: „*Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že neoprávněně užívá obchodní firmu nebo jakékoliv označení zaměnitelné s obchodní firmou nebo označením příznačným pro jiného podnikatele.*“ Označení příznačné pro jiného podnikatele je pojmem, pod který lze bezesporu podřadit i OP a ZO.¹³⁵ Pachateli uvedeného přestupku je možné uložit pokutu až do výše 50 000 Kč.

5.2.3. Celní orgány

Celní správa hraje rovněž významnou roli v ochraně práv k průmyslovému vlastnictví. Celní orgány mohou, v rámci svých kompetencí, zasáhnout proti zboží podezřelého z porušování práv duševního vlastnictví a poskytují ochranu držitelům dotčených práv.¹³⁶ Právní úprava postupu celních orgánů v této oblasti je obsažena v zákoně č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Celní orgány mají pravomoc předmětné zboží zadržet, o přijetí tohoto opatření mohou žádat i osoby oprávněné k vymáhání práv průmyslového vlastnictví podle ZVPPV. Držitel rozhodnutí o zadržení je povinen do 10 pracovních dnů ode dne oznámení celnímu úřadu sdělit, že podal návrh na zahájení soudního řízení o určení, zda

---

¹³² viz ust. § 51a odst. 1 ZOZ

¹³³ viz ust. § 51a odst. 2 ZOZ

¹³⁴ viz ust. § 51a odst. 3 ZOZ

¹³⁵ KELBLOVÁ, H. *Zeměpisná označení výrobků a jejich právní ochrana*. 1.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s.132

¹³⁶ Ochrana práv duševního vlastnictví. *Celní správa ČR* [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/ochrana-dusevniho-vlastnictvi/Stranky/default.aspx>

bylo porušeno právo duševního vlastnictví. Může ale také namísto této varianty podat návrh na zahájení zjednodušeného řízení o zničení zboží.¹³⁷

5.3. Občanskoprávní prostředky ochrany

5.3.1. Předběžné opatření

„Mimořádný význam mají v oblasti práv na označení dále předběžná opatření, která umožňují okamžitý zásah ve věci, kde by jinak hrozila nenapravitelná újma ve vědomí spotřebitelů a odběratelů. Obecně lze říci, že u všech práv na označení je z důvodu zajištění jejich základní rozlišovací funkce zapotřebí zakročovat proti neoprávněným zásahům bezodkladně.“¹³⁸ Předběžné opatření je často využívaným nástrojem, zejména v případě uplatňování zdržovací žaloby. Jeho smyslem je zamezit vzniku škody, případně jejímu navyšování a prozatímně upravit poměry účastníků do doby, než řízení skončí a bude vydáno rozhodnutí ve věci samé.¹³⁹

Právní úpravu předběžného opatření nalezneme v zákoně č. 99/1963 Sb., občanském soudním řádu, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v ust. § 74 an. a § 102, který upravuje nařízení předběžného opatření po zahájení řízení.

Výhodou tohoto institutu je jeho rychlost – soud nařídí předběžné opatření bez slyšení účastníků a bez dokazování (bude postačovat dostatečné osvědčení tvrzených skutečností, resp. jejich pravděpodobnosti) a to nejpozději do 7 dnů od podání návrhu. Podmínkou pro uplatnění předběžného opatření je složení jistoty ve výši 50 000 Kč. Účelem této jistoty je zajištění případné náhrady škody či jiné újmy, pokud rozhodnutí ve věci samé nedá navrhovateli předběžného opatření za pravdu.

Soud zpravidla nenařídí předběžné opatření, pokud mezi začátkem nekalosoutěžního jednání a podáním návrhu uplynula již delší doba, resp. návrh nebyl podán ihned po zjištění závadného jednání. Příkladem může být několikaleté používání

---

¹³⁷ viz ust. § 15 odst. 3 zákona č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví

¹³⁸ RŮŽIČKA, M., OPLTOVÁ, M., KNAP, K., KRŮŽ, J. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994, s. 228

¹³⁹ ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 154

ochranné známky jiným soutěžitelem či reklamní kampaň, mající nekalosoutěžní charakter, která probíhá již několik měsíců.¹⁴⁰

5.4. Trestněprávní prostředky ochrany

Práva na označení jsou chráněna i v rovině práva trestního. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TZ“) jim věnuje pozornost v rámci hlavy VI, v dílu čtvrtém, který je nazván „Trestné činy proti průmyslovým právům a proti autorskému právu“. Práv na označení se dotýká skutková podstata „Porušení práv k ochranné známce a jiným označením“.¹⁴¹

Trestného činu se dopustí ten, „*kdo uvede do oběhu výrobky nebo poskytuje služby neoprávněně označené ochrannou známkou, k níž přísluší výhradní právo jinému, nebo známkou s ní zaměnitelnou nebo pro tento účel sobě nebo jinému takové výrobky nabízí, zprostředkuje, vyrobí, doveze, vyveze nebo jinak opatří nebo přechovává, anebo takovou službu nabídne nebo zprostředkuje.*“¹⁴² Porušení práv z OP a ZO se týká ust. § 268 odst. 2 TZ, podle kterého je trestné uvedení do oběhu výrobků či služeb neoprávněně opatřených OP či ZO, nebo označení s ním zaměnitelným.

Co se týče subjektivní stránky, je trestný čin podle ust. § 268 TZ úmyslným trestným činem. Úmyslem musí být kryty skutkové okolnosti naplňující znaky objektivní stránky trestného činu a musí se vztahovat i na vědomí pachatele, že svým jednáním neoprávněně zasahuje do práva k průmyslovému vlastnictví.¹⁴³ Pro úplnost je třeba dodat, že k dokonání tohoto trestného činu není zapotřebí způsobení škody ani získání prospěchu.

Je možné spáchání trestného činu podle § 268 TZ v jednočinném souběhu zejména s trestným činem podvodu (§ 209 TZ), neoprávněným podnikáním (§ 251 TZ) a s porušením předpisů o oběhu zboží ve vztahu s cizinou (§ 261 TZ). Naopak je vyloučen souběh s trestným činem porušení předpisů o pravidlech hospodářské soutěže¹⁴⁴, protože trestný čin podle § 268 TZ je vůči němu v poměru speciality.

---

¹⁴⁰ ONDREJOVÁ, D. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, s. 154

¹⁴¹ ust. § 268 TZ

¹⁴² ust. § 268 odst. 1 TZ

¹⁴³ DRAŠTÍK, A. a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, s. 2094-2095

¹⁴⁴ ust. § 248 TZ

Ust. § 248 odst. 1 TZ představuje trestněprávní postih nekalosoutěžního jednání. Směřuje proti tomu, kdo poruší právní předpis o nekalé soutěži (ObčZ) tím, že se při účasti v hospodářské soutěži dopustí některé z vyjmenovaných skutkových podstat nekalé soutěže. Podmínkou pro trestněprávní kvalifikaci nekalosoutěžního jednání je alternativně způsobení újmy ve větším rozsahu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům anebo opatření neoprávněných výhod sobě nebo jinému ve větším rozsahu. Opatření neoprávněných výhod zde znamená zvýhodnění hospodářského subjektu, kterému mají ustanovení o nekalé soutěži v ObčZ zabránit. Může se jednat o materiální i nemateriální výhody – příkladem nemateriální výhody může být získání lepšího postavení na trhu.¹⁴⁵

Prostřednictvím této skutkové podstaty lze při splnění podmínek ust. § 248 odst. 1 TZ poskytnout trestněprávní ochranu neregistrovaným označením, kterým ust. § 268 TZ ochranu nepřiznává.

---

¹⁴⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 8.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, s. 757

Závěr

V této diplomové práci se zabývám právy na označení a jejich vztahem s právní úpravou nekalé soutěže. Práva na označení, tj. ochranné známky, OP a ZO, mají pro toho, kdo je oprávněn je užívat, mimořádný význam. V rámci hospodářské soutěže je můžeme vnímat jako určité zvláštní nástroje, které představují konkurenční výhodu před ostatními soutěžiteli. Pro spotřebitele často ochranná známka, OP nebo ZO signalizuje kvalitní produkt, kterému důvěřují a dají mu přednost před produktem, který takto označen není.

Ačkoli je tématem mé práce vztah práv na označení a práva nekalé soutěže, považovala jsem za nutné se nejprve zaměřit na tyto oblasti v obecnější rovině. První kapitola se věnuje právům na označení z hlediska jejich zařazení do systému práv k duševnímu vlastnictví, předmětu ochrany, rozdílů mezi jednotlivými právy na označení, právní úpravou na úrovni vnitrostátní, mezinárodní i EU.

Mým záměrem bylo zabývat se v této kapitole i aktuálními otázkami a problémy práv na označení. Rozebírám zde proto novelu ZOZ, která je transpozicí směrnice EU 2015/2436 a nabyla účinnosti k 1.1. 2019. Tato novela přináší několik podstatných změn, z nichž chci zdůraznit především změnu legislativní definice ochranné známky, která znamená rozšíření předmětu ochrany známkového práva, když odstraňuje požadavek grafické znázornitelnosti ochranné známky. Tím se otevírá možnost registrace i netradičním známkám, například zvukovým či čichovým.

Co se týče OP a ZO, jako aktuální otázku právní úpravy vnímám možné rozšíření ochrany na nezemědělské produkty na úrovni EU. Podle mého názoru by toto rozšíření bylo rozhodně pozitivní změnou. Nezemědělské produkty, jejichž osvědčená kvalita je dána spojením určité oblasti a lidského řemeslného umu, není důvod z ochrany prostřednictvím OP a ZO vyčleňovat. Je třeba podotknout, že na vnitrostátní úrovni již je ochrana poskytována i těmto produktům, jako příklad můžeme uvést Jabloneckou bižuterii.

V druhé kapitole se následně zaměřuji na nekalou soutěž, její právní úpravu, subjekty, generální klauzuli, charakteristické rysy a nároky, které z ní plynou.

Stěžejní, třetí kapitola mé práce se zabývá vztahem právních úprav práv na označení a nekalé soutěže. Tento vztah není vymezen na úrovni zákona, ale zaobírá se jím právní teorie a rovněž i soudy v rámci své rozhodovací praxe. Souvislost mezi právy na označení a právem nekalé soutěže nejlépe vystihuje poměr komplementarity, tzn.

jedná se o dvě nezávislé právní úpravy stejné právní síly, které působí vedle sebe a navzájem se doplňují. Vývoj vztahu práv na označení a práva nekalé soutěže směřuje k přesunu některých prvků práva nekalé soutěže do práva známkového. Jedná se například o ochranu vlastníka všeobecně známé známky a známky s dobrým jménem. Těmto známkám je poskytována ochrana i v případě, že nesplňují podmínku formálního zápisu do rejstříku. Posledním výrazem tohoto vývoje je rozšíření předmětu ochrany známkového práva. Ochrana tak je poskytována i označením, které na ni dříve nedosáhly a byly chráněny právem nekalé soutěže.

V praxi může dojít k situacím, kdy porušení práva na označení je zároveň jednáním nekalé soutěže a je možné žalovat souběžně z obou právních titulů. Rovněž však nejsou neobvyklé situace, kdy např. vlastník ochranné známky sám jedná nekalosoutěžně. Podle teorie i konstantní judikatury právo nekalé soutěže v takových situacích představuje určitý korektiv, který brání jednáním, která jsou v rozporu s principem dobrých mravů soutěže a formální právo zneužívají k nekalosoutěžnímu jednání. Judikatura toto pojetí potvrzuje již v prvorepublikových rozsudcích, po roce 1989 se k tomuto pojetí ve většině případů rovněž hlásí. Ve své práci zmiňují i některé rozsudky, které z této dlouhodobé praxe vybočují, nicméně jedná se spíše o výjimečné případy, které neznamenají trvalé odchýlení.

Soudní rozhodovací praxe hraje důležitou roli i v další kapitole, která se týká skutkových podstat nekalé soutěže, vztahujícím se k právům na označení. Mým cílem zde bylo přiblížit na jednotlivých rozsudcích způsoby, jak lze v praxi nekalosoutěžním jednáním zasáhnout do práv na označení a případně i naopak. Lidská tvořivost a fantazie se projevuje i ve formě vymýšlení rozmanitých nekalosoutěžních praktik, a tak existuje nepřehledné množství projevů nekalé soutěže ve vztahu k právům na označení.

Pro vlastníka ochranné známky, stejně jako pro oprávněného uživatele OP či ZO je velmi důležité znát prostředky, kterými se může bránit před porušením nebo ohrožením jeho práv. Prostředky ochrany plynoucí z práva nekalé soutěže jsou rozebrány v rámci druhé kapitoly.

Ostatní prostředky, které mohou být využity, shrnuje poslední, pátá kapitola. Kromě absolutní ochrany, která pro práva na označení plyne ze ZVPPV a zákonů upravujících jednotlivá práva na označení, přichází v úvahu ochrana prostředky práva občanského, správního a trestního. Vyzdvihnout lze zejména sporná řízení před ÚPV a

předběžné opatření, které umožňuje bezodkladně zasáhnout proti porušování práv na označení a zamezit tak vzniku škody či jejímu navyšování.

Seznam použitých zkratek

EU	Evropská unie
Dohoda TRIPS	Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví
Madridská dohoda	Madridská dohoda o mezinárodním zápisu obchodních nebo továrních známek
ObchZ	zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
ObčZ	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
OHIM	Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu, nyní Úřad EU pro duševní vlastnictví
OP	označení původu
Pařížská úmluva	Pařížská unijní úmluva na ochranu duševního vlastnictví
SDEU	Soudní dvůr Evropské unie
Směrnice EU 2015/2436	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2015/2436, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách
Směrnice 2006/114/ES	Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě
TZ	zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
ÚPV	Úřad průmyslového vlastnictví České republiky
WIPO	Světová organizace duševního vlastnictví
Zákon o OOPZO	zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení a o změně zákona o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
ZO	zeměpisné označení

ZOZ

zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách,
ve znění pozdějších předpisů

ZVPPV

zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv
z průmyslového vlastnictví a ochraně
obchodního tajemství, ve znění pozdějších
předpisů

Seznam použitých zdrojů

1. Monografie

- BEJČEK, Josef, Petr HAJN, Jarmila POKORNÁ a kol. *Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 383 s. ISBN 978-80-7400-547-3
- ČADA, Karel. *Strategie průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, 339 s. ISBN 978-80-86855-46-2
- DE KORVER, Zuzana. *Sporná řízení před Úřadem průmyslového vlastnictví*. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2014, 191 s. ISBN 978-80-86855-97-4
- DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník. Komentář. II. díl*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2015, 1696 s. ISBN 978-80-7478-790-4
- HAJN, Petr. *Soutěžní chování a právo proti nekalé soutěži*. Brno: Masarykova univerzita, 2000. Acta Universitatis Brunensis. Iuridica, 329 s. ISBN 80-210-2282-5
- HORÁČEK, Roman a kol. *Práva na označení a jejich vymáhání (Zákon o ochranných známkách, Zákon o ochraně označení původu a zeměpisných označení, Zákon o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví). Komentář. 3. doplněné vydání*. Praha: C.H. Beck, 2015, 389 s. ISBN 978-80-7400-569-5
- HORÁČEK, Roman, Karel ČADA a Petr HAJN. *Práva k průmyslovému vlastnictví*. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2017, 358 s. ISBN 978-80-7400-655-5
- HULMÁK, Milan a kol. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář*. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 2072 s. ISBN 978-80-7400-529-9
- JAKL, Ladislav a Václav JANSÁ. *Úvod do systému právní ochrany průmyslového vlastnictví*. 2., přeprac. a dopl. vyd. Praha: Metropolitní univerzita Praha, 2010, 268 s. ISBN 978-80-86855-65-3
- KELBLOVÁ, Hana. *Zeměpisná označení výrobků a jejich právní ochrana*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 161 s. ISBN 978-80-7552-166-8
- LOCHMANOVÁ, Ludmila. *Práva na označení: obchodní jméno, ochranné známky, označení původu výrobku*. Praha: Orac, 1997, 213 s. ISBN 80-901938-3-8
- MUNKOVÁ, Jindřiška. *Právo proti nekalé soutěži. Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2001, 347 s. ISBN 80-7179-569-0

- ONDREJOVÁ, Dana. *Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář*. 1.vydání. Praha: C.H. Beck, 2014, 364 s. ISBN 978-80-7400-522-0
- ONDREJOVÁ, Dana. *Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži*. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, 315 s. ISBN 978-80-7357-505-2
- RŮŽIČKA, Michal, Milena OPLTOVÁ, Karel KNAP a Jan KŘÍŽ. *Práva k nehmotným statkům*. Praha: Codex, 1994, 245 s. ISBN 80-901185-3-4
- SLOVÁKOVÁ, Zuzana. *Průmyslové vlastnictví*. 2. dopl. a rozš. vyd. Praha: LexisNexis, 2006, 212 s. ISBN 80-86920-08-9
- ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní právo hmotné*. 8.vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 1050 s. ISBN 978-80-7552-358-7
- ŠVESTKA, Jiří, Jan DVOŘÁK, Josef FIALA a kol. *Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014, 1516 s. ISBN 978-80-7478-369-2
- VEČERKOVÁ, Eva. *Nekalá soutěž a reklama (vybrané kapitoly)*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. Acta Universitatis Brunensis. Iuridica, 330 s. ISBN 80-210-3607-9
- ZDVIHALOVÁ, Martina. *Práva na označení v kontextu s evropskou úpravou*. Praha: Metropolitan University Prague Press, Wolters Kluwer ČR, 2018, 259 s. ISBN 978-80-7598-139-4

2. Odborné články

- ČERMÁK, Karel, jr. O vztazích mezi právem nekalé soutěže a známkovým právem. *Bulletin Advokacie*, 2005, č.2, s. 39-48.
- ČERMÁK, Karel, jr. Spory v oblasti ochranných známek. *Právní rádce*. 2006, č. 3, s. 4-16.
- HAJN, Petr. Nové pohledy na generální klauzuli proti nekalé soutěži. *Právní rozhledy*. 2002, č.11, s. 552-554.
- HAJN, Petr. Průmyslová práva a ochrana proti nekalé soutěži. *Bulletin Advokacie*, 1996, č. 1, s. 8-11.
- ONDREJOVÁ, Dana. Klamavá reklama v (novém) občanském zákoníku. *Právní rozhledy*. 2015, č. 5, s. 159-166.
- ONDREJOVÁ, Dana. Srovnávací reklama z pohledu práv na označení. *Právní fórum*, 2011, č.5, s. 203-211.
- PATĚK, Daniel. Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 3, s. 65-80.
- SLOVÁKOVÁ, Zuzana. Aktuální otázky označení původu a zeměpisných označení. *Obchodní právo*. 2016, č.10, s. 381-394.

- TELEC, Ivo. Některé základní otázky práva na označení původu výrobků. *Právní rozhledy*. 2016, č.1, s. 1-12.
- VEČERKOVÁ, Eva. Postavení soutěžitele a spotřebitele v nekalé soutěži. *Právní fórum*. 2005, č.5, s. 196-200.
- ZDVIHALOVÁ, Martina. Právo proti nekalé soutěži v kontextu rozlišovací způsobilosti ochranných známek. *Průmyslové vlastnictví*, 2018, č. 3, s. 85-96.

3. Internetové zdroje

- World Intellectual Property Indicators 2018. *WIPO* [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2018.pdf
- Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách. Sněmovní tisk 168/0 ze dne 2.5.2018. [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=168&CT1=0>
- Novela zákona o ochranných známkách | Právní prostor. *Právní prostor* [online]. 15.1.2019 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/rekodifikace/novela-zakona-o-ochrannych-znamkach>
- Úřad průmyslového vlastnictví | Mezinárodní ochranná známka - obecné informace [online]. Poslední aktualizace 1.4.2016. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://upv.cz/cs/prumyslova-prava/ochranna-znamky/prihlasovani-do-zahranici/mezinarodni-ochranna-znamka/moz-obecne-informace.html>
- *Evropský parlament*. Přijaté texty - Úterý 6. října 2015 - Možné rozšíření unijní ochrany zeměpisných označení na nezemědělské produkty - P8_TA(2015)0331. [online]. Poslední aktualizace 11.7.2017. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P8-TA-2015-0331&language=CS&ring=A8-2015-0259>
- Ochrana práv duševního vlastnictví. *Celní správa ČR* [online]. [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dalsi-kompetence/ochrana-dusevniho-vlastnictvi/Stranky/default.aspx>

4. Právní předpisy

- Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (sdělení min.zahr. č. 191/1995 Sb.)
- Důvodová zpráva k zákonu č. 286/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 441/2003 Sb. o ochranných známkách

- Lisabonská dohoda na ochranu označení původu a jejich mezinárodního zápisu (vyhl.č. 81/1970 Sb.)
- Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek (vyhl.č. 65/1975 Sb.)
- Madridská dohoda o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží (vyhl. č. 64/1963 Sb.)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2424, kterým se mění nařízení o ochranné známce Společenství č. 207/2009
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012, o režimech jakosti zemědělských produktů a potravin
- Nařízení Komise (EU) č. 668/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1151/2012
- Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (vyhl. č. 64/1975 Sb.)
- Protokol k Madridské dohodě (sdělení min. zahr. č. 248/1996 Sb.)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2436, kterou sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/114/ES, o klamavé a srovnávací reklamě
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/95/ES, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách
- Směrnice Rady č. 89/104/EHS, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách
- Smlouva o známkovém právu (sdělení min. zahr. č. 199/1996 Sb.)
- Vládní nařízení č. 54/1936 Sb., o okrskovém pojmenování „Třeboňský kapr“
- Vyhláška Ministerstva zemědělství č. 243/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 452/2001 Sb.
- Zákon č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích
- Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 8/1952 Sb., o ochranných známkách a chráněných vzorech
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele, ve znění pozdějších právních předpisů
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č.143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

5. Judikatura a rozhodnutí správních úřadů

- Rozhodnutí OHIM ze dne 11.2. 1999, ve věci R 15B/1998
- Rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 31.8. 2006, sp.zn. O-131902
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 6.4. 1929, sp.zn. R I 1066/28
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.1. 2002, sp.zn. 25 Cdo 643/2000
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.1. 2003, sp. zn. 29 Odo 8/2001
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23. 10. 2003, sp. zn. 29 Odo 106/2001
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 4.4. 2006, sp.zn. 32 Odo 1370/2005
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30. 5. 2007, sp. zn. 32 Odo 229/2006
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 25.6. 2008, sp.zn. 32 Odo 1568/2006
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.7. 2008, sp.zn. 32 Cdo 3910/2007
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.10. 2008, sp.zn. 32 Cdo 4661/2007
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.2. 2009, sp.zn. 23 Cdo 2032/2008
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 10.1. 2011, sp.zn. 23 Cdo 5184/2009
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.1.2011, sp.zn. 23 Cdo 4933/2009

- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 16.12.2015, sp.zn. 23 Cdo 3244/2015
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.2. 2016, sp.zn. 32 Cdo 4292/2015
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8.3. 2017, sp.zn. 31 Cdo 3375/2015
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.8. 2017, sp.zn. 23 Cdo 2941/2015
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.11.2006, sp.zn. 32 Odo 1151/2005
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27.1.2009, sp.zn. 23 Cdo 2755/2008
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 24.7. 2009, sp.zn. 23 Cdo 2346/2007
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 23.10. 2009, sp.zn. 23 Cdo 866/2009
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29.5. 2012, sp.zn. 23 Cdo 3773/2010
- Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.12. 2018, sp.zn. 23 Cdo 2946/2018
- Rozsudek SDEU ze dne 24.6. 2002, ve věci C-49/02, Libertel Group BV proti Benelux Merkenbureau
- Rozsudek SDEU ze dne 12. 12. 2002, ve věci C-273/00, Ralf Sieckmann proti Deutsches Patent- und Markenamt
- Rozsudek SDEU ze dne 27. 11. 2003, ve věci C-283/01, Shield Mark BV proti Joost Kist h.o.d.n.Memex
- Rozsudek SDEU ze dne 19.4. 2007, ve věci C-381/05, De Landtsheer Emmanuel SA proti Comité Interprofessionnel du Vin de Champagne, Veuve Clicquot Ponsardin
- Rozsudek SDEU ze dne 12.6. 2008, ve věci C-533/06, O2 Holdings Limited a O2 (UK) Limited proti Hutchinson 3G UK Limited
- Rozsudek SDEU ze dne 18.6. 2009, ve věci C-487-07, L'Oréal SA, Lancôme parfums et beauté & Cie SNC, Laboratoire Garnier & Cie proti Bellure NV, Malaika Investments Ltd, Starion International Ltd.
- Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp.zn. 3 Cmo 186/96
- Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 7.2.1996, sp.zn. 3 Cmo 703/94
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 15.2. 2000, sp.zn. 3 Cmo 89/98
- Rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 21.6. 2002, sp.zn. 3 Cmo 589/2000
- Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze, sp.zn. 3 Cmo 7/2001
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 12.6. 1995, sp.zn. 3 Cmo 1446/94
- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 14.9. 2010, sp.zn. 3 Cmo 34/2010

Vztah práv na označení a práva nekalé soutěže

Abstrakt

Předmětem této diplomové práce je vztah práv na označení a práva nekalé soutěže. Diplomová práce je členěna do pěti kapitol. První dvě kapitoly vymezují práva na označení a právo nekalé soutěže obecně, následující kapitoly se soustřeďují na vztah těchto právních úprav.

První kapitola rozebírá nejprve zařazení práv na označení v rámci systému práva duševního vlastnictví a posléze se zabývá jednotlivými právy na označení, tj. ochrannou známkou, označením původu a zeměpisným označením. Tato kapitola se zabývá charakteristickými rysy práv na označení, rozdíly mezi nimi a jejich právní úpravou na úrovni vnitrostátní, evropské i mezinárodní. Důraz je však kladen i na aktuální otázky, které se práv na označení dotýkají.

Druhá kapitola se věnuje právu nekalé soutěže. V této kapitole je pozornost zaměřena na právní úpravu nekalé soutěže a koncepci, na níž je právo nekalé soutěže postaveno (kombinace generální klauzule a demonstrativního výčtu speciálních skutkových podstat). Dále jsou zde vymezeny subjekty nekalé soutěže a nároky, které může subjekt dotčený nekalou soutěží uplatnit.

Stěžejní, třetí kapitola, je zaměřena na vztah práv na označení a práva nekalé soutěže. Jsou zde popsány možnosti nahlížení na vztah těchto právních úprav a nejčastější případy, kdy dochází k jejich vzájemnému prolínání. Vztah práv na označení a práva nekalé soutěže je rozebírán z hlediska právní teorie i z hlediska soudní rozhodovací praxe.

Čtvrtá kapitola se zabývá skutkovými podstatami nekalé soutěže, které mají souvislost s právy na označení. Cílem této kapitoly je tyto skutkové podstaty popsat a prostřednictvím konkrétních soudních rozhodnutí poukázat na možné způsoby nekalosoutěžního jednání ve vztahu k právům na označení.

Poslední kapitola se zaměřuje na právní prostředky ochrany práv na označení. Kromě absolutní ochrany, která plyne ze zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství, je věnována pozornost prostředkům občanského, správního a trestního práva, které mají mnohdy v rámci ochrany práv na označení nezastupitelný význam.

Klíčová slova: ochranná známka, označení původu, nekalá soutěž

The relationship between rights of designation and unfair competition law

Abstract

The topic of this diploma thesis is the relationship between rights of designation and unfair competition law. The thesis is divided into five chapters. The first two chapters define rights of designation and unfair competition law in general and the following chapters concentrate on the relationship between them.

The first chapter focuses initially on the place of rights of designation in the system of intellectual property law and afterwards it concentrates on particular rights of designation, i.e. trademark, designation of origin and geographical indication. This chapter deals with characteristic features of the rights of designation and differences between them and national, international and european legislation. The emphasis is also put on current issues, that are related to the rights of designation.

Chapter two is devoted to unfair competition law. This chapter focuses on legislation of unfair competition and the concept on which unfair competition law is based (that is combination of general clause and non-exhausting list of merits). Subsequently, it defines subjects of the unfair competition and claims that a subject affected by the unfair competition can make.

The third chapter, which presents crucial part of this thesis, concentrates on the relationship between rights of designation and unfair competition law. It describes various ways of looking on this relationship and the most common situations, when the laws in those areas blend. The relationship between rights of designation and unfair competition law is analysed in terms of legal theory as well as case-law.

The fourth chapter deals with merits of the unfair competition related to rights of designation. The aim of this chapter is to define these merits and to show - on the basis of specific judgments - possible ways of unfair competition linked to rights of designation.

The last chapter is devoted to legal means for protection of rights of designation. In addition to the absolute protection provided by the Act No. 229/2006 Coll., we can find also various legal means in civil law, administrative law and criminal law. These

legal means have often huge importance within the legal protection of rights of designation.

Key words: trademark, designation of origin, unfair competition